

Hallituksen esitys Eduskunnalle korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta hyväksyisi Lissabonissa huhtikuussa 1997 tehdyn korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen ja sen voimaansaattamista koskevan lakiehdotuksen.

Yleissopimuksella pyritään edistämään akateemista liikkuvuutta Euroopan alueella sekä helpottamaan sopimuspuolten oppilaitosten opiskelijoita pääsemään osallisiksi muiden sopimuspuolten koulutusresursseista, erityisesti helpottamalla heidän pyrkimysään jatkaa opintojaan tai suorittaa opintojakso toisten sopimuspuolten korkeakouluissa.

Suomen voimassa oleva lainsäädäntö täyttää yleissopimuksessa sopimuspuolille asetetut vaatimukset. Tämän takia esityksessä ei ehdoteta muutoksia Suomen voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan helmikuussa 1999. Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, joka seuraa kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti, kun yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila.....	3
2.1. Korkeakoulututkintojen ja –opintojen tunnustamista koskevat muut eurooppalaiset yleissopimukset	3
2.2. Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella	4
2.3. Suomen lainsäädäntö ja käytäntö	4
3. Nykytilan arviointi.....	6
4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	6
5. Esityksen vaikutukset	6
6. Asian valmistelu	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1. Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella ja suhde Suomen lainsäädäntöön	7
1.1. Määritelmät.....	7
1.2. Viranomaisten toimivalta.....	8
1.3. Tutkintojen arviointiin liittyvät perusperiaatteet.....	8
1.4. Korkeakoulukelpoisuuden antavien tutkintojen tunnustaminen.....	9
1.5. Opintojaksojen tunnustaminen	11
1.6. Korkeakoulututkintojen tunnustaminen.....	12
1.7. Pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastettavassa asemassa olevien henkilöiden tutkintojen tunnustaminen	13
1.8. Korkeakoulujen ja korkea-asteen koulutusohjelmien arviointia koskeva tiedottaminen	13
1.9. Tutkintojen tunnustamista koskeva tiedottaminen	14
1.10. Täytäntöönpanojärjestelyt.....	14
1.11. Loppumääräykset	14
2. Lakiehdotuksen perustelut.....	16
3. Voimaantulo	16
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	16
LAKIEHDOTUS.....	19
Laki korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	19

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan neuvosto ja Unesco hyväksyivät Lissabonissa 11 päivänä huhtikuuta 1997 korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä yleissopimus tai sopimus. Yleissopimuksen voivat allekirjoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, Unescon Euroopan alueen jäsenvaltiot sekä Euroopan neuvoston Euroopan kulttuuriyhteisön yleissopimuksen (SopS 6/1970) ja/tai Unescon Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan yleissopimuksen (SopS 11/1982) allekirjoittaja, sopimusvaltio tai sopimuspuoli. Suomi allekirjoitti yleissopimuksen 22 päivänä tammikuuta 1998.

Yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999. Sen on ratifioinut 25 Euroopan neuvoston jäsenvaltiota sekä kolme muuta valtiota. Euroopan unionin jäsenvaltioista yleissopimuksen on ratifioinut Itävalta, Luxemburg, Portugali, Ranska ja Ruotsi sekä muista pohjoismaista lisäksi Islanti ja Norja.

Yleissopimuksella pyritään edistämään akateemista liikkuvuutta Euroopan alueella sekä helpottamaan sopimuspuolten oppilaitosten opiskelijoita pääsemään osallisiksi muiden sopimuspuolten koulutusresursseista. Tähän pyritään erityisesti helpottamalla opiskelijoiden pyrkimyksiä jatkaa opintoja tai suorittaa opintojakso toisen sopimuspuolen korkeakoulussa. Yleissopimuksella pyritään myös parantamaan nykyistä tutkintojen tunnustamiskäytäntöä ja lisäämään sen avoimuutta sekä kehittämään sitä paremmin Euroopan korkea-asteen koulutuksen nykytilanteeseen sopivaksi. Suomessa yleissopimusta sovellettaisiin tutkintojen ja opintojen akateemiseen tunnustamiseen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa, jäljempänä korkeakoulu.

2. Nykytila

2.1. Korkeakoulututkintojen ja –opintojen tunnustamista koskevat muut eurooppalaiset yleissopimukset

Suomi on sopimuspuolena useassa korkeakoulututkintojen ja -opintojen tunnustamista koskevassa eurooppalaisessa yleissopimuksessa. Suomi on hyväksynyt vuonna 1953 tehdyn Eurooppalaisen yleissopimuksen korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta (SopS 78/1991) ja sen vuonna 1964 tehdyn lisäpöytäkirjan (SopS 79/1991). Suomi on lisäksi hyväksynyt vuonna 1956 tehdyn Eurooppalaisen yleissopimuksen korkeakoulujen opiskelijakojen vastaavuudesta (SopS 81/1991), vuonna 1959 tehdyn Eurooppalaisen yleissopimuksen korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta (SopS 80/1991), vuonna 1979 tehdyn Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan yleissopimuksen (SopS 11/1982) sekä vuonna 1990 tehdyn Eurooppalaisen yleissopimuksen korkeakoulujen opiskelijakojen yleisestä vastaavuudesta (SopS 76/1991).

Vuonna 1953 tehdyn Eurooppalaisen yleissopimuksen korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta mukaan sopimuspuolten on tunnustettava alueellaan sijaitseviin korkeakouluihin pääsyä varten toisen sopimuspuolen alueella myönnettyt tutkintotodistukset, jos nämä antavat kelpoisuuden vastaaviin laitoksiin siinä maassa, jossa ne on myönnetty. Sopimukseen vuonna 1964 tehdyllä lisäpöytäkirjalla tunnustaminen on ulotettu koskemaan myös todistuksia, jotka on myöntänyt sellainen sopimuspuolen alueen ulkopuolella sijaitseva korkeakoulu, jota sopimuspuoli virallisesti tukee, ja joita se pitää samanarvoisina sen omalla alueella myönnettyjen todistusten kanssa.

Vuonna 1959 tehdyllä Eurooppalaisella yleissopimuksella korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta sopimuspuolet ovat sitoutuneet tietyin edellytyksin tunnustamaan toisen sopimuspuolen alueella suoritettut korkeakoulututkinnot siten, että tutkinnon haltija voi jatkaa korkeakouluopintojaan sekä käyttää sopimuspuolen korkeakoulun myöntämää akateemista oppiarvoa, johon on liitetty selvitys sen alkuperästä.

Vuonna 1979 tehty Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva yleissopimus sisältää useita tutkintojen tunnustamiseen liittyviä periaatteita ja tavoitteita. Sopimuksen mukaan valtiot ryhtyvät kaikkiin mahdollisiin toimiin rohkaistakseen viranomaisia tunnustamaan korkeakouluopintoihin oikeuttavat toisen asteen päästötodistukset ja muut tutkinnot sekä sekä sellaiset todistukset, tutkinnot ja oppiarvot, jotka ovat edellytyksenä jatko-opintojen tai tieteellisen työn harjoittamiseen sopimuspuolten korkeakouluisa.

Vuonna 1956 tehty Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen vastaavuudesta ja vuonna 1990 tehty Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen yleisestä vastaavuudesta koskevat sopimuspuolen korkeakoulussa suoritettujen kurssien ja kuulustelujen hyväksymistä opiskelijan omassa korkeakoulussa. Ensiksi mainittu sopimus sisältää nykykielten opintojen tunnustamiseen liittyviä määräyksiä. Jälkimmäisen soveltamisala on laajempi. Sen mukaan sopimuspuolen on katsottava opiskelijan toisen sopimuspuolen korkeakoulussa suorittaman samankaltaisen opiskelujakson vastaavan hänen omassa oppilaitoksessaan suorittamaa opiskelujaksoa edellyttäen, että asianomaisten valtioiden korkeakoulujen tai viranomaisten välillä on olemassa aikaisempi sopimus.

2.2. Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella

Nyt eduskunnan hyväksyttäväksi esitettävä yleissopimus sisältää määräyksiä Euroopan

alueella suoritettujen tutkintojen ja opintojen akateemisesta tunnustamisesta. Se sisältää määräyksiä korkeakoulukelpoisuudesta, opintosuoritusten hyväksilukemisesta ja tutkinnon tuottamasta opinto-oikeudesta.

Yleissopimuksen lähtökohtana on, että sopimuspuolet tunnustavat toisen sopimuspuolen tutkinnot ja opintojaksot. Yleissopimuksen mukaan korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa suoritettavan korkeakoulukelpoisuuden antavan tutkinnon tunnustamisen, jatko-opinto-oikeutta myönnettäessä suoritettavan korkeakoulututkintojen tunnustamisen sekä opintojaksojen tunnustamisen eli hyväksilukemisen sijaan kuitenkin riittää, että tutkinnon suorittaneelle annetaan mahdollisuus saada pyynnöstä tutkintoaan koskeva arviointi.

Yleissopimuksen III.1 artiklan 2 kappaleen mukaan tutkintojen arvioinnissa hakijaa ei saa syrjiä muun muassa hänen sukupuolensa, rotunsa, kielensä, uskontonsa taikka etnisen tai sosiaalisen alkuperänsä perusteella tai millään muulla perusteella, joka ei liity tunnustettavan tutkinnon asiasisältöön.

Yleissopimuksen III.2 artiklan mukaan tutkintojen tunnustamisessa ja arvioinnissa käytettyjen menettelytapojen ja kriteerien on oltava avoimia, yhdenmukaisia ja luotettavia.

Yleissopimuksen III.5 artiklan mukaan tunnustamista koskevat päätökset on tehtävä kohtuullisessa ajassa. Kielteiset tunnustamis- päätökset on perusteltava ja päätöksistä on oltava muutoksenhakumahdollisuus.

2.3. Suomen lainsäädäntö ja käytäntö

Ulkomailla suoritettujen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ammattikorkeakouluopintoihin on säädetty lailla. Ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain (255/1995) 13 §:n mukaan opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut säännöksessä lueteltuja suomalaisia tutkintoja vastaavat opinnot ulkomailla. Yliopistojen osalta kelpoisuudesta on säädetty yliopistoasetuksen (115/1998) 12 §:ssä. Sen mukaan kelpoisuuden tuottaa ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin. Maanpuolustuskorkea-

koulusta annetun asetuksen (668/1992) 10 §:n mukaan opiskelijaksi upseerin koulutusohjelmaan voidaan hyväksyä hakija, joka yliopistoasetuksen mukaan on kelpoinen korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin.

Opintojaksosten tunnustamisesta ei ole lain tasoisia säännöksiä. Yliopistojen osalta opintosuoritusten hyväksilukemisesta säädetään yliopistojen asianomaisia koulutusaloja koskevissa tutkintoasetuksissa, joiden mukaan opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan opintoja. Ammattikorkeakoulujen osalta hyväksilukemisesta säädetään ammattikorkeakouluopinnoista annetun asetuksen (256/1995) 12 §:ssä, jonka mukaan ammattikorkeakoulun tulee huolehtia siitä, että opiskelija saa tutkintosäännössä määrätyn perustein lukea tutkintoa suorittaessaan hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan vastaavia opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja ja harjoittelua muilla samantasoisilla opinnoilla taikka vastaavalla harjoittelulla tai työkokemuksella. Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun asetuksen 29 a §:n mukaan opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan johtosäännössä määrättyllä tavalla lukea hyväkseen ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettuja opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja samantasoisilla opinnoilla.

Kelpoisuudesta jatko-opintoihin säädetään yliopistojen osalta asianomaisen koulutusalan tutkintoasetuksissa. Ammattikorkeakoulujen osalta kelpoisuudesta jatkotutkinto-opintoihin säädetään ammattikorkeakoulun jatkotutkimuksen kokeilusta annetun lain (645/2001) 6 §:ssä. Jatko-opinto-oikeuteen maanpuolustuskorkeakoulussa sovelletaan korkeakoulusta annetun asetuksen 15, 17 a ja 29 a §:ää.

Yhdenvertaisuudesta ja syrjintäkiellosta on säädetty perustuslain (731/1999) 6 §:ssä. Opiskelijavalinnan osalta hakijoiden yhdenvertaisuudesta on säädetty yliopistolain (645/1997) 18 §:ssä sekä ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:ssä, joiden mukaan hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita.

Hallintomenettelyn perusvaatimuksista on säädetty perustuslain 21 §:ssä. Sen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä toimivaltaisessa viranomaisessa. Hallintoasian käsittelystä viranomaisessa, mukaan lukien asian selvittämisvelvollisuudesta ja päätöksen perusteluvelvollisuudesta, on säädetty hallintomenettelylaissa (598/1982).

Opiskelijaksi hakenut henkilö saa yliopistolain 33 §:n ja ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:n mukaan hakea yliopistolta tai ammattikorkeakoululta kirjallisesti oikaisua opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Vastaavista Poliisiammattikorkeakoulua ja maanpuolustuskorkeakoulua koskevista oikaisumenettelyistä säädetään poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 12 b §:ssä ja puolustusvoimista annetun lain (402/1974) 10 a §:ssä sekä maanpuolustuskorkeakoulusta annetun asetuksen 28 §:ssä.

Opintosuoritusten hyväksilukemisesta koskevaan yliopiston tai ammattikorkeakoulun päätökseen haetaan muutosta yliopistolain 34 §:n ja ammattikorkeakouluista annetun lain 29 §:n mukaan valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Poliisiammattikorkeakoulun opintojen hyväksilukemisesta koskevaan päätökseen voi poliisin hallinnosta annetun lain 12 b:n nojalla vaatia oikaisua Poliisiammattikorkeakoulun hallitukselta, jonka antamaan päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelija saa hakea korkeakoululta oikaisua opintosuorituksen arvosteluun ja vastaavaan opintoja koskevaan päätökseen puolustusvoimista annetun lain 10 a §:n ja maanpuolustuskorkeakoulusta annetun asetuksen 22 §:n mukaisesti. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Yleissopimuksen mukaan opiskelijaksi hyväksymistä, jatko-opiskelu-oikeuden myöntämistä ja opintosuorituksen hyväksilukemisesta koskevan hallintopäätöksen vaihtoehtona voi olla henkilön suorittamasta tutkinnosta tai opintosuorituksesta annettu arviointi. Korkeakoulut voivat antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvissa asioissa.

3. Nykytilan arviointi

Suomen voimassa oleva lainsäädäntö ja käytäntö vastaavat sisällöltään yleissopimuksen määräyksiä ja täyttävät siinä sopimuspuolille asetetut vaatimukset.

4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa korkeasteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen määräykset voimaan Suomessa. Sopimuksen keskeisenä tavoitteena on kehittää ja parantaa Euroopan alueen tutkintojen tunnustamiskäytäntöjä. Koska Suomen lainsäädäntö jo nykyisin täyttää yleissopimuksessa sopimuspuolille asetetut vaatimukset, esityksessä ei ehdoteta muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

5. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia taikka organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia.

6. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä opetusministeriössä yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa. Ehdotuksesta hallituksen esitykseksi on pyydetty oikeusministeriön, sisäasiainministeriön, puolustusministeriön, opetushallituksen, kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen CIMO:n, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä maanpuolustuskorkeakoulun lausunnot.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella ja suhde Suomen lainsäädäntöön

Johdanto. Yleissopimuksen johdannossa luetellaan sopimuksen taustalla olevat keskeisimmät sopimukset: Eurooppalainen yleissopimus korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta ja sen lisäpöytäkirja, Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opintojaksojen vastaavuudesta, Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta, Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamisesta koskeva yleissopimus, Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelijaksojen yleisestä vastaavuudesta sekä myös Unescon piirissä hyväksytty Välimerta reunustavien arabivaltioiden ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (1976), joka osittain koskee tutkintojen akateemista tunnustamista Euroopassa. Johdannossa tunnustetaan tarve muuttaa edellä mainittuja sopimuksia korkea-asteen koulutuksessa tapahtuneiden laajojen muutosten johdosta. Nämä muutokset ovat johtaneet huomattavasti lisääntyneeseen erilaistumiseen kansallisten korkeakoulujärjestelmien sisällä sekä niiden välillä. Yleissopimuksella pyritään akateemisen liikkuvuuden edistämiseen muun muassa löytämällä yhteisiä ratkaisuja tutkintojen tunnustamiseen liittyviin käytännön ongelmiin Euroopan alueella sekä parantamalla tutkintojen nykyistä tunnustamiskäytäntöä.

1.1. Määritelmät

Sopimuksen I osasto sisältää yleissopimuksessa käytettyjen termien määritelmät.

Yleissopimuksen *1.1 artiklan* mukaan "(korkea-asteen koulutukseen) pääsyllä" tarkoitetaan kelpoisten hakijoiden oikeutta pyrkiä korkea-asteen koulutukseen ja tulla huomioon otetuksi opiskelijoita valittaessa.

"(Korkeakouluihin ja koulutusohjelmiin) hyväksymisellä" tarkoitetaan toimenpidettä tai järjestelmää, jolla kelpoiset hakijat saavat oikeuden opiskella tietyssä korkeakoulussa ja /tai tietyssä koulutusohjelmassa.

"(Korkeakoulujen tai koulutusohjelmien arvioinnilla" tarkoitetaan menetelmää korkeakoulun tai koulutusohjelman koulutuksen laadun määrittelemiseksi.

"(Henkilön tutkintojen) arvioinnilla" tarkoitetaan toimivaltaisen elimen kirjallista arviota henkilön ulkomaisista tutkinnoista.

"Toimivaltaisella tunnustamisviranomaisella" tarkoitetaan toimielintä, jolle on virallisesti annettu tehtäväksi sitovien päätösten tekeminen ulkomaisten tutkintojen tunnustamisesta.

"Korkea-asteen koulutuksella" tarkoitetaan kaikenlaisia toisen asteen jälkeisiä kursseja, kurseista muodostuvia kokonaisuuksia sekä koulutusta tai tutkijankoulutusta, jotka sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset tunnustavat edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi.

"Korkeakoululla" tarkoitetaan oppilaitosta, joka antaa korkea-asteen koulutusta ja jonka sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen tunnustaa edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi.

"Korkea-asteen koulutusohjelmalla" tarkoitetaan opintojen kokonaisuutta, jonka sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen tunnustaa edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi ja jonka suorittamisesta opiskelija saa korkeakoulututkinnon.

"Opintojaksolla" tarkoitetaan korkea-asteen koulutusohjelman arvioitua ja dokumentoitua osaa, joka kartuttaa huomattavasti tietojen tai taitojen määrää olematta kuitenkaan kokonainen koulutusohjelma.

"Korkeakoulututkinnolla" tarkoitetaan tutkintoa, tutkintotodistusta tai muuta todistusta, jonka toimivaltainen viranomainen on myöntänyt osoitukseksi korkea-asteen koulutuksen hyväksyttävästä suorituksesta.

"Korkeakoulukelpoisuuden antavalla tutkinnolla" tarkoitetaan tutkintotodistusta tai muuta todistusta, jonka toimivaltainen viranomainen on myöntänyt koulutusohjelman

hyväksyttävästä suorittamisesta ja joka antaa tutkinnon suorittaneelle henkilölle oikeuden tulla huomioon otetuksi valittaessa opiskelijoita korkea-asteen koulutukseen.

"Tutkintojen tunnustamisella" tarkoitetaan toimivaltaisen viranomaisen antamaa virallista hyväksymispäätöstä siitä, millaisen kelpoisuuden ulkomainen tutkinto antaa koulutukseen ja/tai työtehtäviin.

"Yleisillä vaatimuksilla" tarkoitetaan vaatimuksia, jotka on joka tapauksessa täytettävä, jotta voi päästä korkea-asteen koulutukseen tai sen tietyille tasolle tai suorittaa tietyn tasoisen korkeakoulututkinnon.

"Erityisvaatimuksilla" tarkoitetaan vaatimuksia, jotka yleisten vaatimusten lisäksi on täytettävä, jotta voi päästä opiskelemaan tiettyyn korkea-asteen koulutusohjelmaan tai suorittaa tietyn alan korkeakoulututkinnon.

1.2. Viranomaisten toimivalta

Sopimuksen II osasto koskee viranomaisten toimivaltaa.

Sopimuksen *II.1 artiklan* mukaan niitä sopimuspuolia, joissa keskushallinnon viranomaisilla on toimivalta tutkintojen tunnustamista koskeissa asioissa, yleissopimuksen määräykset sitovat välittömästi. Kun sopimuspuolen toimivalta tutkintojen tunnustamista koskeissa asioissa kuuluu sopimuspuolen muodostaville osille, sopimuspuolen on annettava toiselle sopimuksen tallettajista eli Euroopan neuvoston pääsihteerille tai Yhdistyneiden Kansakuntien koulutus-, tiede- ja kulttuurijärjestön pääjohtajalle, lyhyt lausunto perustuslaillisesta asemastaan tai rakenteestaan. Kyseinen ilmoitus annetaan yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifiointin, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä taikka milloin tahansa kyseisen ajankohdan jälkeen. Kun toimivalta tutkintojen tunnustamista koskeissa asioissa kuuluu yksittäisille korkeakouluille tai muille yhteisöille, sopimuspuolen on toimitettava yleissopimuksen teksti näille korkeakouluille tai yhteisöille ja ryhdyttävä toimenpiteisiin rohkaistakseen niitä noudattamaan sopimuksen määräyksiä. Suomessa artiklan mukainen toimivalta kuuluu yliopistoille, ammattikorkeakouluille ja maanpuolustuskorkeakoululle.

Sopimuspuolten on *II.2 artiklan* mukaan ilmoitettava toiselle yleissopimuksen tallettajista, mitkä sen viranomaiset ovat oikeutettuja tekemään päätöksiä tutkintojen tunnustamisasioissa.

Yleissopimuksen *II.3 artiklan* mukaan mikään yleissopimuksen määräys ei aseta rajoituksia sellaisten määräysten soveltamiselle, jotka edistävät paremmin jonkin sopimuspuolen myöntämien tutkintojen tunnustamista ja jotka sisältyvät sellaisiin nykyisiin tai tuleviin sopimuksiin, joiden sopimuspuolena on tämän yleissopimuksen sopimuspuoli.

1.3. Tutkintojen arviointiin liittyvät peruseriaatteen

Yleissopimuksen III osastoon sisältyvät tutkintojen arviointiin liittyvät peruseriaatteen.

Yleissopimuksen *III.1 artiklan* 1 kappaleen mukaan henkilöillä, joille jokin sopimuspuoli on myöntänyt tutkinnon, on oikeus saada hakemuksesta asianomaisen elimen arviointi tutkinnostaan. Artiklan tarkoittaman arvioinnin tekee korkeakoulu päättäessään opiskelijavalinnasta, opintosuoritusten hyväksilukemisesta ja jatko-opiskelijaksi ottamisesta. Suomessa kelpoisuudesta opiskelijaksi säädetään yliopistojen osalta yliopistoasetuksessa ja ammattikorkeakouluopintojen osalta ammattikorkeakouluopinnoista annetussa laissa. Jatko-opinto-oikeudesta säädetään yliopistojen osalta asianomaisen koulutusalan tutkintoasetuksissa ja ammattikorkeakoulujen osalta ammattikorkeakoulun jatkotutkinnon kokeilusta annetussa laissa. Opintosuoritusten hyväksilukemisesta säädetään yliopistojen osalta asianomaisten koulutusalojen tutkintoasetuksissa, ammattikorkeakoulujen osalta ammattikorkeakouluopinnoista annetussa asetuksessa ja maanpuolustuskorkeakoulun osalta puolustusvoimista annetussa laissa ja maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa asetuksessa. Henkilöillä, joille jokin sopimuspuoli on myöntänyt tutkinnon, on kaikissa artiklan tarkoittamissa tapauksissa oikeus saada Suomessa korkeakoulun arviointi tutkinnostaan.

Artiklan 2 kappaleen mukaan hakijaa ei saa arvioinnissa syrjiä hänen sukupuolensa, ro-

tunsa, värinsä, vammansa, kielensä, uskontonsa, poliittisten tai muiden mielipiteidensä, kansallisen, etnisen tai sosiaalisen alkuperänsä, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, omaisuutensa, syntyperänsä tai muun asemansa perusteella taikka millään muulla perusteella, joka ei liity tunnustettavan tutkinnon asiasisältöön. Sopimuspuolten on *III.2 artiklan* mukaan varmistettava, että tutkintojen arvioinnissa ja tunnustamisessa käytetyt menettelytavat ja kriteerit ovat avoimia, yhdenmukaisia ja luotettavia.

Suomessa yhdenvertaisuudesta ja syrjintäkiellosta on säädetty perustuslain 6 §:ssä. Opiskelijavalinnan osalta hakijoiden yhdenvertaisuudesta on säädetty yliopistolain 18 §:ssä sekä ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:ssä, joiden mukaan hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita.

Yleissopimuksen *III.3 artiklan* 1 kappaleen mukaan tunnustamista koskevat päätökset on tehtävä asianmukaisten tunnustettavien tutkintoja koskevien tietojen perusteella. Artiklan 2 kappaleen mukaan ensisijainen vastuu riittävien tietojen toimittamisesta on hakijalla, jonka tulee antaa nämä tiedot vilpittömässä mielessä. Hakijan vastuusta huolimatta tutkinnot myöntäneillä laitoksilla on artiklan 3 kappaleen mukaan pyydettyessä velvollisuus antaa kohtuuden rajoissa asiaan kuuluvia tietoja tutkinnon suorittaneelle henkilölle, oppilaitokselle tai toimivaltaisille viranomaisille. Sopimuspuolten on artiklan 4 kappaleen mukaan neuvottava tai kannustettava kaikkia koulutusjärjestelmäänsä kuuluvia oppilaitoksia antamaan pyydettyessä ja kohtuuden rajoissa myöntämiensä tutkintojen arvioimiseksi tarvittavaa tietoa. Artiklan 5 kappaleen mukaan arvioinnin suorittavalla elimellä on velvollisuus osoittaa, että hakemus ei täytä asianomaisia vaatimuksia.

Suomessa asian selvittämisvelvollisuudesta ja selvitysten hankkimisvastuusta on säädetty hallintomenettelylain 17 §:ssä. Sen mukaan viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä. Asianomaisen on tarvittaessa esitettävä selvitys vaatimuksensa perusteista mutta muilta osin selvitysten hankkiminen kuuluu viranomaiselle. Hallintopäätös on hallintomenettelylain 24 §:n mukaan perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasial-

liset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset.

Yleissopimuksen *III.4 artiklan* mukaan sopimuspuolen on varmistettava, että sen koulutusjärjestelmästä on saatavilla riittävää ja selkeää tietoa. Suomen koulutusjärjestelmästä toimittavat tietoa muun muassa opetusministeriö, opetushallitus, kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO sekä korkeakoulu.

Yleissopimuksen *III.5 artiklan* mukaan tutkintojen tunnustamista koskevat päätökset on tehtävä kohtuullisessa, toimivaltaisen viranomaisen etukäteen määrittelemässä ajassa. Kielteinen tunnustamispäätös on perusteltava ja hakijalle on ilmoitettava mahdollisista toimenpiteistä, joihin ryhtymällä hän voi myöhemmin saada myönteisen päätöksen. Jos tunnustamispäätös on kielteinen, hakijalla tulee olla mahdollisuus hakea muutosta kohtuullisen ajan kuluessa. Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi viranomaisessa ilman aiheetonta viivytystä. Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §:n mukaan valituskelpoinen on toimenpide, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Siitä, ettei päätöstä ole tehty kohtuullisessa ajassa, ei voi valittaa. Suomessa yleissopimuksessa tarkoitettuna kohtuullisena aikana voidaan pitää opiskelijavalintaa koskevien päätösten tekemistä korkeakoulujen tavanomaisen vuositaisen valintamenettelyn yhteydessä sekä opintosuoritusten hyväksilukemista ja muutoksenhakua koskevien asioiden käsittelemistä asianomaisten toimielinten tavanomaisen käytännön mukaisesti. Yleissopimuksen *III.5 artiklassa* tarkoitettua tilannetta, jossa päätöstä ei tehdä kohtuullisessa ajassa, ei Suomessa pitäisi siten käytännössä lainkaan syntyä. Onkin katsottava, että nykyisen lainsäädännön mukaiset oikeusturvan takeet ovat yleissopimuksen *III.5 artiklan* kannalta riittäviä.

1.4. Korkeakoulukelpoisuuden antavien tutkintojen tunnustaminen

Yleissopimuksen IV osastossa ovat korkeakoulukelpoisuuden antavien tutkintojen tunnustamista koskevat määräykset.

Yleissopimuksen *IV.1 artiklan* mukaan kunkin sopimuspuolen on tunnustettava tois-

ten sopimuspuolten tutkinnot, jotka täyttävät näiden sopimuspuolten korkea-asteen koulutukseen pääsyä koskevat yleiset vaatimukset, jollei sopimuspuolten korkea-asteen koulutukseen pääsyä koskevien yleisten vaatimusten voida osoittaa eroavan olennaisesti toisistaan. Yleissopimuksen IV.2 artiklan mukaan vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen myöntämän tutkinnon suorittaneelle henkilölle mahdollisuuden saada pyynnöstä tutkintoaan koskeva arviointi.

Henkilön kelpoisuudesta opiskelijaksi korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin säädetään yliopistojen osalta yliopistoasetuksen 12 §:ssä. Sen 2 momentin mukaan yliopisto-opiskelijaksi on kelpoinen muun ohella henkilö, joka on saanut ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin. Säännöstä sovelletaan myös maanpuolustuskorkeakoulussa. Ammattikorkeakouluun voidaan ottaa ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 13 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan henkilö, joka on suorittanut pykälän 1—6 kohdassa tarkoitettuja suomalaisia tutkintoja vastaavat ulkomailta suoritettut opinnot. Suomessa IV.2 artiklan mukaisena arviointina voidaan pitää perusteltua kielteistä päätöstä opiskelijavalinnassa.

Jos tutkinto antaa oikeuden päästä tutkinnon myöntämän sopimuspuolen oppilaitoksista vain tiettytyyppisiin korkeakouluihin tai koulutusohjelmiin, muiden sopimuspuolten on IV.3 artiklan mukaan annettava tällaisen tutkinnon suorittaneelle oikeus päästä samankaltaisiin määrättyihin koulutusohjelmiin korkeakoulujärjestelmäänsä kuuluvissa oppilaitoksissa, jollei sopimuspuolten korkea-asteen koulutukseen pääsyä koskevien vaatimusten voida osoittaa eroavan olennaisesti toisistaan.

Jos tiettyihin korkea-asteen koulutusohjelmiin pääsulle on asetettu erityisvaatimuksia yleisten sisäänpääsyvaatimusten ohella, asianomaisen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat IV.4 artiklan mukaan samoin asettaa lisävaatimuksia toisten sopimuspuolten myöntämiä tutkintoja suorittaneille tai arvioida, täyttävätkö toisten sopimuspuolten myöntämiä tutkintoja suorittaneet hakijat vastaavat vaatimukset.

Opiskelijavalinnoissa sovellettavista valintaperusteista päättää yliopistolain 18 §:n mukaan yliopisto ja ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:n mukaan ammattikorkeakoulu. Puolustusvoimista annetun lain 10 a §:n mukaan opiskelijavalinnassa noudatetaan pääesikunnan määräämiä perusteita. Artiklan mukaisia erityisvaatimuksia on asetettu muun muassa taidekorkeakoulujen opiskelijavalinnoissa, joissa korkeakoulukelpoisuuden tuottavan tutkinnon lisäksi vaaditaan musiikillisia tai taiteellisia valmiuksia. Erityisvaatimuksia on asetettu myös esimerkiksi ammattikorkeakouluissa pelastusalalla, jonka opiskelijoilta vaaditaan yleisten kelpoisuusvaatimusten ohella pelastustoimen miehistötutkinto tai paloiesimiestutkinto, riittävä työkokemus sekä alalle sopivat fyysiset ja henkiset ominaisuudet. Artiklan tarkoittamia erityisvaatimuksia on asetettu myös Poliisiammattikorkeakoulun ja maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoille.

Jos koulun päästötodistukset oikeuttavat pääsyyn todistuksen antaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutukseen ainoastaan yhdessä lisäkelpoisuuden antavien tutkintojen kanssa, muut osapuolet voivat IV.5 artiklan mukaan asettaa pääsyn edellytykseksi näiden vaatimusten täyttymisen tai tarjota oman koulutusjärjestelmänsä puitteissa vaihtoehtoisen tavan täyttää nämä lisävaatimukset. Artiklan määräysten soveltaminen edellyttää ilmoitusta toiselle yleissopimuksen tallettajasta ja niiden sopimuspuolten nimeämistä, joihin nähden artiklaa aiotaan soveltaa. Ilmoitus voidaan tehdä milloin tahansa ratifiointiskirjan tallettamisen jälkeen. Suomen tiedossa ei ole sopimuspuolia, joihin artiklan määräyksiä tulisi soveltaa. Mikäli tarve artiklan soveltamiseen ilmenee myöhemmin, siitä voidaan tehdä artiklan mukainen ilmoitus tallettajalle.

Yleissopimuksen IV.6 artiklan mukaan sopimuksen IV.1—IV.5 artiklan määräykset eivät rajoita sitä, että hyväksyminen tiettyyn korkeakouluun tai sen tiettyyn koulutusohjelmaan voi olla rajoitettua tai perustua valintaan. Jos pääsy perustuu valintaan, hyväksymismenettelyt tulee laatia siten, että ulkomaiset tutkinnot arvioidaan III osastossa kuvattujen oikeudenmukaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisesti. Yhdenvertai-

suudesta ja syrjintäkiellosta on Suomessa säädetty perustuslain 6 §:ssä. Hakijoiden yhdenvertaisuudesta on säädetty yliopistolain 18 §:ssä sekä ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:ssä, joiden mukaan hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita.

Yleissopimuksen *IV.7 artiklan* mukaan sopimuksen *IV.1—IV.5 artiklan* määräykset eivät rajoita myöskään sitä, että hyväksyminen tiettyyn korkeakouluun voi edellyttää sitä, että hakija pystyy osoittamaan, että hän hallitsee riittävän hyvin asianomaisen korkeakoulun opetuskieltä tai -kieliä tai muita nimettyjä kieliä. Suomessa valintaperusteista päättäessään yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat päättää myös kielitaitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista. Yliopistolain 18 §:n mukaan yliopistot voivat jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi poiketa yhdenmukaisista valintaperusteista.

Jos oikeuden pääsyyn sopimuspuolen korkea-asteen koulutukseen voi saada muiden kuin perinteisten tutkintojen perusteella, muiden sopimuspuolten vastaavanlaisia tutkintoja on *IV.8 artiklan* mukaan arvioitava samalla tavoin kuin tunnustamishakemuksen saaneen omia tutkintoja. Suomessa yliopistokeskustuksen 12 §:n mukaan opiskelijaksi on muun ohella kelpoinen henkilö, jolla yliopistotooteaa muutoin kuin suoritettujen tutkinnon nojalla olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet. Ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaan opiskelija, jolla ammattikorkeakoulu muutoin katsoo olevan riittävät tiedot ja taidot ammattikorkeakouluopinnoista varten, on samoin kelpoinen ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin. Sekä yliopistolain että ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain mukaan hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita.

Kun kysymyksessä on hyväksyminen korkea-asteen koulutusohjelmiin, kukin osapuoli voi *IV.9 artiklan* mukaan vaatia, että sopimuspuolen alueella toimivien ulkomaisten oppilaitosten antamien tutkintojen tunnustamisessa noudatetaan kansallisen lainsäädännön määrättyjä vaatimuksia tai tällaisen oppilaitoksen alkuperäosapuolen kanssa tehtyjä määrättyjä sopimuksia.

1.5. Opintojaksojen tunnustaminen

Yleissopimuksen V osastossa ovat opintojaksojen tunnustamista koskevat määräykset.

Yleissopimuksen *V.1 artiklan* mukaan kunkin sopimuspuolen on tunnustettava toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmassa suoritettujen opintojaksot. Tämän tunnustamisen on johdettava tällaisten opintojaksojen sisällyttämiseen tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmaan, jollei voida osoittaa olennaisia eroja toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmassa suoritettujen opintojaksojen ja niiden tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmien välillä, jotka suoritettujen opintojaksot korvaisivat.

Opintojen hyväksilukemisesta säädetään yliopistojen osalta asianomaisten koulutusalojen tutkintoasetuksissa. Niiden mukaan opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväksyen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamia opintoja. Ammattikorkeakoulujen osalta hyväksilukemisesta säädetään ammattikorkeakouluopinnoista annetun asetuksen 12 §:ssä, jonka mukaan ammattikorkeakoulun tulee huolehtia siitä, että opiskelija saa tutkintosäännössä määrättyin perustein lukea tutkintoa suorittaessaan hyväksyen opintoja muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa.

Yleissopimuksen *V.2 artiklan* mukaan vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmassa opintojakson suorittaneelle mahdollisuuden saada pyynnöstä arviointi tästä opintojaksosta. Artiklan mukaan sopimuspuolet eivät siten ole velvollisia lukemaan hyväksi toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmissa suoritettuja opintojaksoja, vaan sopimuksen velvoitteet tulevat täytetyksi myös siten, että opintosuorituksen hyväksilukemista hakenut opiskelija saa pyynnöstä opintojaksoa koskevan arvioinnin. Artiklan mukaisena arviointina voidaan pitää opintojakson osittaista hyväksilukemista taikka perusteltua kielteistä päätöstä opintojakson hyväksilukemisesta.

Yleissopimuksen *V.3 artiklan* mukaan kunkin sopimuspuolen on helpotettava opintojaksosten tunnustamista erityisesti silloin, kun aiemmin on tehty sopimus yhtäältä asianomaisesta opintojaksosta vastaavan korkeakoulun tai toimivaltaisen viranomaisen ja toisaalta haetusta tunnustamisesta vastaavan korkeakoulun tai toimivaltaisen tunnustamisviranomaisen välillä sekä kun korkeakoulu, jossa opintojakso on suoritettu, on antanut todistuksen tai opintorekisteriotteen, joka todistaa, että opiskelija on hyväksyttyvästi suorittanut opintojakson määrättyjen vaatimusten mukaisesti.

EU:n Sokrates-koulutusohjelman korkeakoulutusta koskeva alaohjelma Erasmus tukee korkeakoulujen eurooppalaista yhteistyötä ja opiskelijavaihtoa. Ohjelmassa ovat mukana kaikki Suomen yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Ohjelmaan sisältyy myös laaja alakohtainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmä (ECTS = European Credit Transfer System).

1.6. Korkeakoulututkintojen tunnustaminen

Yleissopimuksen VI osasto sisältää korkeakoulututkintojen tunnustamista koskevat määräykset.

VI.1 artiklan mukaan kunkin sopimuspuolen on tunnustettava toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnot siten, että tunnustamis päätös perustuu korkeakoulututkinnosta annetun todistuksen osoittamiin tietoihin ja taitoihin, jollei voida osoittaa olennaista eroa sopimuspuolten tutkintojen välillä. Yleissopimuksen *VI.2 artiklan* mukaan vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen myöntämän tutkinnon suorittaneelle mahdollisuuden saada pyynnöstään arviointi tutkinnostaan.

Siitä, että sopimuspuoli tunnustaa toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnon, *VI.3 artiklan* mukaan seuraa joko toinen tai molemmat seuraavista: pääsy jatkamaan opintoja korkea-asteen koulutuksessa, myös suorittamaan asianmukaisia tutkintoja tai tohtorin tutkintoon tähtäviä opintoja samoilla ehdoilla, joita sovelletaan tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tutkinnon suorittaneisiin, ja/tai oikeus käyttää tutkintonimiket-

tä tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tai sen lainkäyttöalueen lakien ja määräysten mukaisesti. Lisäksi tunnustaminen voi helpottaa pääsyä työelämään tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tai sen lainkäyttöalueen lakien ja määräysten mukaisesti.

Kelpoisuudesta päästä jatkamaan opintoja (esimerkiksi kandidaatin tutkinnosta maisterin tutkintoon taikka maisterin tutkinnosta jatkotutkintoon) säädetään yliopistojen osalta asianomaisen koulutusalan tutkintoasetuksissa. Niiden mukaan maisterin tutkintoon johtavan koulutuksen pohjana on lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon tai kandidaatin tutkinnon taikka niitä vastaavan koulutuksen taso. Tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on yleensä ylempi korkeakoulututkinto taikka muu vastaavantasoinen koulutus. Ammattikorkeakoulujen osalta kelpoisuudesta säädetään ammattikorkeakoulun jatkotutkinnon kokeilusta annetun lain 6 §:ssä. Sen mukaan jatkotutkintoa opiskelemaan voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai muun soveltuvan korkeakoulututkinnon ja jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus asianomaiselta alalta tutkinnon suorittamisen jälkeen. Maanpuolustuskorkeakoulun jatko-opintokelpoisuuteen sovelletaan korkeakoulusta annetun asetuksen 15, 17 ja 29 a §:ää.

Sopimuspuolen *VI.2 artiklan* mukainen tunnustamisen sijaan annettava arviointi toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnosta voi *VI.4 artiklan* mukaan olla joko yleisiin työllistymistarkoituksiin annettu lausunto, oppilaitokselle annettu, sen ohjelmiin hyväksymistä koskeva lausunto, tai muulle toimivaltaiselle tunnustamisviranomaiselle annettu lausunto. Artiklan mukaisena arviointina voidaan pitää esimerkiksi korkeakoulun antamaa lausuntoa tilanteessa, jossa ei konkreettisesti haeta jatko-opinto-oikeutta kyseisessä korkeakoulussa.

Kukin sopimuspuoli voi *VI.5 artiklan* mukaan vaatia, että sen alueella toimivien ulkomaisten oppilaitosten myöntämien korkeakoulututkintojen tunnustamisessa noudatetaan kansallisen lainsäädännön määrättyjä vaatimuksia tai oppilaitoksen alkuperäosaosapuolen kanssa tehtyjä määrättyjä sopimuksia. Kelpoisuudesta jatko-opintoihin Suomessa

toimivien ulkomaisten oppilaitosten myöntämien korkeakoulututkintojen perusteella päättävät yliopistot ja ammattikorkeakoulut samoin perustein kuin kelpoisuudesta jatko-opintoihin muutoinkin.

1.7. Pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastettavassa asemassa olevien henkilöiden tutkintojen tunnustaminen

Yleissopimuksen VII osasto sisältää pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastettavassa asemassa olevien henkilöiden tutkintojen tunnustamiseen liittyvät periaatteet.

Yleissopimuksen VII artiklan mukaan kunkin sopimuspuolen on ryhdyttävä koulutusjärjestelmänsä puitteissa ja perustuslakiansa, lakiansa ja hallinnollisten määräystensä mukaisesti toteutettavissa oleviin ja kohtuullisiin toimenpiteisiin kehittääkseen toimintatapoja, joilla voitaisiin oikeudenmukaisesti ja viivytyksettä arvioida pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastettavien henkilöiden korkea-asteen koulutukseen, jatko-opintoihin tai työtehtäviin pääsyn edellytysten täytyminen myös niissä tapauksissa, joissa toisen sopimuspuolen myöntämiä tutkintoja ei syystä tai toisesta voida todistaa asiakirjoin.

Suomessa pakolaisiin, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastettavassa asemassa olevien henkilöiden tutkintojen tunnustamiseen sovelletaan samoja säännöksiä kuin muihinkin henkilöihin. Jos tutkintoa ei voida todistaa asiakirjoin, korkeakoulut arvioivat, voidaanko pääsy korkea-asteen koulutukseen taikka jatko-opintoihin myöntää puuttuvista asiakirjoista huolimatta.

1.8. Korkeakoulujen ja korkea-asteen koulutusohjelmien arviointia koskeva tiedottaminen

Yleissopimuksen VIII osastossa on korkeakoulujen ja korkea-asteen koulutusohjelmien arviointia koskevaa tiedottamista koskevat määräykset.

Yleissopimuksen VIII.1 artikla velvoittaa kunkin sopimuspuolen antamaan riittäviä tietoja kaikista korkeakoulujärjestelmänsä kuuluvista oppilaitoksista ja kaikista niiden koulutusohjelmista, jotta muiden sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat todeta, ovatko näiden oppilaitosten myöntämät tutkinnot laadultaan sellaisia, että ne oikeuttavat tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen myöntämään tunnustamiseen. Artiklan mukaan tällaiset tiedot koskevat: a) arvioinnin menetelmiä ja tuloksia sekä korkeakoulututkintoja myöntäville erityyppisille korkeakouluille ja niiden korkeakoulututkintoon johtaville koulutusohjelmille ominaista laatutasoa, jos sopimuspuolella on korkeakoulujen ja koulutusohjelmien virallista arviointia koskeva järjestelmä sekä b) sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvissa erilaisissa korkeakouluissa tai koulutusohjelmissä myönnettyjen erityyppisten tutkintojen tunnustamista, jos sopimuspuolella ei ole korkeakoulujen ja koulutusohjelmien virallista arviointia koskevaa järjestelmää. Artiklan mukaista tiedottamista toteuttavat Suomessa muun muassa Korkeakoulujen arviointineuvosto, opetushallitus, Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO sekä korkeakoulut.

Kunkin sopimuspuolen on VIII.2 artiklan mukaan ryhdyttävä riittäviin toimenpiteisiin laatiakseen, ylläpitääkseen ja tallentaakseen asianmukaisesti yleiskatsaus sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvista eri korkeakoulutyypeistä. Yleiskatsauksesta on käytävä ilmi kunkin tyyppiselle oppilaitokselle luonteenomaiset piirteet. Lisäksi kunkin sopimuspuolen on laadittava luettelo sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvista, tunnustetuista (julkisista ja yksityisistä) oppilaitoksista, josta käyvät ilmi oikeudet myöntää erityyppisiä tutkintoja ja kunkin tyyppisen oppilaitoksen ja ohjelman pääsyaatimukset. Sopimuspuolten on myös laadittava korkea-asteen koulutusohjelmia koskeva oppilaitosten kuvaus sekä luettelo sopimuspuolen alueen ulkopuolella sijaitsevista oppilaitoksista, joiden sopimuspuoli katsoo kuuluvan koulutusjärjestelmänsä.

Artiklan mukaisia yleiskatsauksia ylläpitää muun muassa Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO sekä opetushallitus (EU:n Sokrates-ohjelman mukainen Eurydice-

yksikkö). Suomen korkeakoulujärjestelmään kuuluvat yliopistot ja ammattikorkeakoulut on lueteltu korkeakoulututkintojen järjestelmästä annetussa asetuksessa (464/1998). Korkea-asteen koulutusohjelmista on saatavissa tietoa muun muassa opetusministeriöstä, opetushallituksesta, asianomaisen alan tutkintoasetuksista ja asianomaisilta oppilaitoksilta. Suomen korkeakoulujärjestelmään ei kuulu Suomen alueen ulkopuolella sijaitsevia oppilaitoksia.

1.9. Tutkintojen tunnustamista koskeva tiedottaminen

Yleissopimuksen IX osasto sisältää määräykset tutkintojen tunnustamista koskevasta tiedottamisesta.

Yleissopimuksen *IX.1 artiklan* mukaan sopimuspuolten on korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisen helpottamiseksi ryhdyttävä toimenpiteisiin perustaakseen selkeitä järjestelmiä suoritettujen tutkintojen täydelliseksi kuvailemiseksi.

Sopimuspuolten on *IX.2 artiklan* mukaan perustettava kansallinen tiedotuskeskus taikka ylläpidettävä sitä sekä ilmoitettava sen perustamisesta tai kaikista sitä koskevista muutoksista toiselle tallettajalle. Tiedotuskeskuksen tehtävänä on edistää sijaintimaansa korkeakoulujärjestelmää ja tutkintoja koskevien virallisten ja täsmällisten tietojen saatavuutta, edistää muiden sopimuspuolten korkeakoulujärjestelmiä ja tutkintoja koskevan tiedon saatavuutta sekä antaa neuvoja tai tietoja tutkintojen tunnustamista koskevista asioista ja tutkintojen arvioinnista kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti. Kansallisella tiedotuskeskuksella on oltava käytettävissään tarvittavat voimavarat tehtäviensä suorittamiseen. Artiklan mukaisena tiedotuskeskuksena Suomessa toimii opetushallitus.

Sopimuspuolten on *IX.3 artiklan* mukaan edistettävä kansallisen tiedotuskeskuksen avulla tai muulla tavoin Unescon/Euroopan neuvoston hyväksymän tutkintotodistuksen liitteen tai muun vastaavan asiakirjan käyttöä sopimuspuolen korkeakouluissa.

Yliopistojen asianomaisten alojen tutkintoasetukset sekä ammattikorkeakouluopinnoista annettu asetus velvoittavat oppilaitokset

antamaan pyynnöstä opiskelijoilleen kansainväliseen käyttöön tarkoitettua tutkintotodistuksen liitteen (Diploma Supplement).

1.10. Täytäntöönpanojärjestelyt

Yleissopimuksen X osasto sisältää sopimuksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset.

X.1 artiklan mukaan yleissopimuksen täytäntöönpanoa valvovat, edistävät ja helpottavat korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitea sekä Euroopan neuvoston ja Unescon kesäkuussa 1994 perustama kansallisten akateemisen liikkuvuuden ja tutkintojen tunnustamisen tiedotuskeskusten eurooppalainen verkosto (ENIC-verkosto).

Yleissopimuksen *X.2 artiklassa* perustetaan korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitea, joka koostuu kunkin sopimuspuolen yhdestä edustajasta. Artiklan mukaan komitea edistää yleissopimuksen soveltamista ja valvoo sen täytäntöönpanoa suosituksin, julistuksin, pöytäkirjoin sekä hyvän käytännön mallein. Vaikka mainitut asiakirjat eivät sido sopimuspuolia, sopimuspuolten tulee artiklan mukaan soveltaa niitä parhaansa mukaan sekä saattaa ne toimivaltaisten viranomaisten tietoon.

Yleissopimuksen *X.3 artikla* sisältää kesäkuussa 1994 perustettua ENIC-verkostoa koskevia määräyksiä. Artiklan mukaan kunkin sopimuspuolen on nimitettävä kansallisen tiedotuskeskuksensa verkoston jäseneksi.

ENIC-verkostoon kuuluvat Euroopan unionin jäsenvaltiot, ETA-maat sekä lähes kaikki muut Euroopan maat sekä muun muassa Yhdysvallat, Kanada ja Israel. Suomen ENIC-yhteyspiste on opetushallituksessa.

1.11. Loppumääräykset

Yleissopimuksen XI osaston XI.1—XI.9 artiklat ovat pääosin tavanomaisia Euroopan neuvoston ja Unescon yleissopimukseen liitettäviä määräyksiä.

Yleissopimuksen *XI.1 artiklan* 1 kappaleen mukaan yleissopimuksen voivat allekirjoittaa

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, Unescon Euroopan alueen jäsenvaltiot ja Euroopan neuvoston Euroopan kulttuuriyleissopimuksen ja/tai Unescon Euroopan alueen korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan yleissopimuksen allekirjoittaja, sopimusvaltio tai sopimuspuoli, joka on kutsuttu yleissopimuksen hyväksymisen tehtäväkseen saaneeseen diplomaattikonferenssiin. Artiklan 2 kappaleen mukaan suostumus tulla yleissopimuksen sitomaksi voidaan ilmoittaa allekirjoittamalla yleissopimus ilman ratifioimis- tai hyväksymisvarausta, allekirjoittamalla yleissopimus varauksin ja sen jälkeen ratifioimalla, tai hyväksymällä se taikka liittymällä siihen.

Yleissopimuksen *XI.2 artiklan* mukaan yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi siitä, kun viisi valtiota, joista vähintään kolme on Euroopan neuvoston ja/tai Unescon Euroopan alueen jäsenvaltiota, on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi. Kunkin muun valtion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi siitä päivästä, jona asianomainen valtio on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi. Suomi on allekirjoittanut yleissopimuksen 22 päivänä tammikuuta 1998. Yleissopimus on tullut *XI.2 artiklan* mukaisesti kansainvälisesti voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999. Suomen osalta yleissopimus tulee siten voimaan sitä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on kulunut kuukausi siitä, kun Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa.

Valtiot, jotka eivät kuulu *X.1 artiklassa* lueteltuihin ryhmiin, voivat liittyä yleissopimukseen *X.3 artiklan* määräysten mukaisesti.

Yleissopimuksen *XI.4 artiklassa* on lueteltu ne yleissopimukset, joiden sijasta yleissopimuksen sopimuspuolten on keskinäisissä suhteissaan sovellettava yleissopimuksen määräyksiä silloin, kun yleissopimuksen sopimuspuolet ovat samalla yhden tai useamman artiklan mainitun sopimuksen sopimuspuolia. Artiklassa luetellut yleissopimukset ovat:

Eurooppalainen yleissopimus korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta (1953, ETS 15) ja sen lisä-

pöytäkirja (1964, ETS 49); Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opintojaksojen vastaavuudesta (1956, ETS 21); Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta (1959, ETS 32); Välimerta reunustavien arabivaltioiden ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (1976); Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva yleissopimus (1979); sekä Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen yleisestä vastaavuudesta (1990, ETS 138).

Sopimuspuolet soveltavat edellä mainittuja yleissopimuksia edelleen suhteissaan niihin muihin valtioihin, jotka ovat edellä mainittujen yleissopimusten, mutta eivät tämän yleissopimuksen sopimuspuolia. Sopimuspuolten on sitouduttava olemaan liittymättä niihin edellä mainittuihin yleissopimuksiin, joiden sopimuspuolia ne eivät jo ole, lukuun ottamatta Välimerta reunustavien arabivaltioiden ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta.

Suomi on Välimerta reunustavien arabivaltioiden ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta lukuun ottamatta jokaisen edellä mainitun yleissopimuksen sopimuspuoli. Suomen hyväksyttyä nyt kyseessä olevan Lissabonin sopimuksen, se soveltaa sen määräyksiä edellä lueteltujen yleissopimusten sijasta suhteissaan muihin Lissabonin sopimuksen sopimuspuoliin. Suomi soveltaa edelleen edellä mainittuja yleissopimuksia suhteissaan niihin valtioihin, jotka eivät ole Lissabonin sopimuksen sopimuspuolia.

Sopimuspuolet voivat *XI.5 artiklan* mukaan allekirjoittaessaan yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa määrittellä alueen tai alueet, joihin yleissopimusta sovelletaan sekä myöhempänä ajankohtana laajentaa toiselle tallettajalle osoitetulla julistuksella yleissopimuksen koskemaan muuta aluetta.

Yleissopimuksen *XI.6 artikla* sisältää sopimuksen irtisanomista koskevat määräykset. Artiklan mukaan sopimuspuoli voi milloin

tahansa irtisanoa sopimuksen toiselle tallettajalle osoitetulla ilmoituksella.

Yleissopimuksen *XI.7 artikla* sisältää määräykset varaumista. Artiklan mukaan varaumia voidaan tehdä ainoastaan IV.8, V.3, VI.3, VIII.2 ja IX.3 artiklan määräyksiin.

Yleissopimuksen *XI.8 artiklan* mukaan X.2 artiklassa tarkoitettu komitea voi hyväksyä yleissopimukseen, lukuun ottamatta sen III osastoa, muutosehdotuksia, jotka sisällytetään yleissopimukseen liitettävään pöytäkirjaan.

Yleissopimuksen *XI.9 artikla* sisältää yleissopimuksen tallettamista koskevat määräykset. Artiklan mukaan yleissopimuksen tallettajia ovat Euroopan neuvoston pääsihteeri sekä Yhdistyneiden Kansakuntien koulutus-, tiede- ja kulttuurijärjestön pääjohtaja.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Laki korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamista Euroopan alueella koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

1 §. Yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §. Lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella

3 §. Pykälä sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella. Tarkoituksena on, että laki tulee voimaan samanaikaisesti kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

3. Voimaantulo

Yleissopimus tulee kansainvälisesti voimaan sitä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on kulunut kuukausi siitä, kun viisi valtiota, joista vähintään kolme on Euroopan neuvoston ja/tai Unescon Euroopan alueen jäsenvaltioita on tallettanut hyväksymis- ratifioimis- tai liittymiskirjansa Euroopan neuvoston pääsihteerin tai Yhdistyneiden Kansakuntien koulutus-, tiede- ja

kulttuurijärjestön pääjohtajan huostaan. Yleissopimuksen on hallituksen esityksen antamiseen mennessä ratifioinut tai siihen on liittynyt 28 valtiota. Yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä helmikuuta 1999. Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan sitä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on kulunut kuukausi siitä päivästä, kun Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohdantana samaan aikaan, kun yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta opetusta koskevissa asioissa. Yleissopimuksen määräykset ulkomailla suoritettujen opintojaksojen hyväksymisestä sekä ulkomaisten korkeakoulututkintojen tuottamasta kelpoisuudesta opintoihin liittyvät opetuksen alaan ja siten maakunnan lainsäädäntövallan piiriin. Esitykseen liittyvän voimaansaattamislain voimaan tulemiselle maakunnassa on näin ollen saatava itsehallintolain 59 §:n 2 momentin mukaisesti Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyminen.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa tai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa. Valtiosopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen määräys on luetava lainsäädännön alaan, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai vel-

vollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä taikka jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla (esimerkiksi PeVL 11/2000 vp, PeVL12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp). Perustuslakivaliokunnan edellä mainitun käytännön valossa yleissopimuksessa on määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

Yleissopimuksen I.1 artiklassa määritellään yleissopimuksen soveltamisalan kannalta keskeiset käsitteet. Käsitteitä määrittävät sopimusmääräykset vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan (esimerkiksi PeVL 6/2001 vp).

Edellä tämän esityksen Suomen lainsäädäntöä ja käytäntöä koskevassa jaksossa 2.3 sekä yksityiskohtaisissa perusteluissa on selvitetty yksityiskohtaisesti yleissopimusten määräysten suhdetta Suomen lainsäädäntöön. Kyseisen esityksen perusteella yleissopimuksen III osaston tutkintojen arviointia koskeva 1 artikla sekä tutkintojen tunnustamista ja arviointia koskevia menettelytapoja koskevat 2, 3 ja 5 artikla sisältävät määräyksiä, joista Suomessa on voimassa lain säännöksiä. Vastaavasti Suomessa on voimassa lain säännöksiä yleissopimuksen IV osaston 1, 3, 4, 6 ja 8 artiklaan sisältyvistä määräyksistä, jotka koskevat korkeakoulukelpoisuuden antavien tutkintojen tunnustamista sekä VI osaston 1, 3 ja 5 artiklan määräyksistä, jotka koskevat korkeakoulututkintojen tunnustamista.

Edellä olevan lisäksi yleissopimuksen tutkintojen tunnustamista ja arviointimenettelyä koskevat määräykset liittyvät myös perustuslain 6 §:ssä turvattuun yhdenvertaisuusperiaatteeseen (yleissopimuksen III.1 artiklan 2 kappale) ja noudatettujen menettelyjen osalta oikeusturvaa koskevaan 21 §:ään. Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oi-

keus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Lisäksi 21 §:n 2 momentissa turvataan lailla käsitellyn julkisuus, oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet.

Tutkintojen tunnustamiseen ja arviointiin liittyvään menettelyyn sovelletaan myös hallintomenettelylakia. Hallintoasian selvittämismenettelyä ja selvitysten hankkimisvastuusta on säädetty hallintomenettelylain 17 §:ssä. Sen mukaan viranomaisen on huolehdittava asian selvittämisestä. Asianosaisen on tarvittaessa esitettävä selvitys vaatimuksensa perusteista, mutta muilta osin selvitysten hankkiminen kuuluu viranomaiselle. Hallintopäätös on hallintomenettelylain 24 §:n mukaan perusteltava ilmoittamalla sen perusteena olevat pääasialliset tosiseikat sekä säännökset ja määräykset.

Menettelyyn liittyvä oikaisu- tai muutoksenhakumahdollisuus. Opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen voi hakea kirjallista oikaisua yliopistolain 33 §:n ja ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 15 §:n perusteella. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Vastaavasti Poliisiammattikorkeakoulua ja maanpuolustuskorkeakoulua koskevista oikaisumenettelyistä säädetään poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 12 b §:ssä ja puolustusvoimista annetun lain (402/1974) 10 a §:ssä sekä maanpuolustuskorkeakoulusta annetun asetuksen 28 §:ssä.

Opintosuoritusten hyväksilukemista koskevaan yliopiston tai ammattikorkeakoulun päätökseen haetaan muutosta yliopistolain 34 §:n ja ammattikorkeakouluista annetun lain 29 §:n mukaan valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Poliisiammattikorkeakoulun opintojen hyväksilukemista koskevaan päätökseen voi poliisin hallinnosta annetun lain 12 b:n nojalla vaatia oikaisua Poliisiammattikorkeakoulun hallitukselta, jonka antamaan

päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta. Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelija saa hakea korkeakoululta oikaisua opintosuorituksen arvosteluun ja vastaavaan opintoja koskevaan päätökseen puolustusvoimista annetun lain 10 a §:n ja maanpuolustuskorkeakoulusta annetun asetuksen 22 §:n mukaisesti. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Koska sopimuksen määräykset eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa, eduskunta voi näin ollen päättää sopimuksen hyväksymisestä äänten enemmistöllä.

Edellä olevan perusteella sekä perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Lissabonissa 11 päivänä huhtikuuta 1997 tehdyn yleissopimuksen korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella.

Koska kysymyksessä oleva sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamista Euroopan alueella koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Lissabonissa 11 päivänä huhtikuuta 1997 tehdyn korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamista Euroopan alueella koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

(Suomennos)

**YLEISSOPIMUS KORKEA-ASTEEN
KOULUTUSTA KOSKEVIEN TUT-
KINTOJEN TUNNUSTAMISESTA
EUROOPAN ALUEELLA**

Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka

ovat tietoisia siitä, että oikeus koulutukseen on ihmisoikeus ja että korkea-asteen koulutus, joka edistää tiedon karttumista ja tuottamista, muodostaa poikkeuksellisen rikkaan kulttuuri- ja tiedevarannon sekä yksilölle että yhteiskunnalle,

ovat sitä mieltä, että korkea-asteen koulutuksella tulisi olla keskeinen sija rauhan, keskinäisen yhteisymmärryksen ja suvaitsevaisuuden edistämiseksi sekä kansojen ja kansakuntien keskinäisen luottamuksen luomisessa,

ovat sitä mieltä, että Euroopan alueen koulutusjärjestelmien moninaisuus heijastaa alueen kulttuurista, yhteiskunnallista, poliittista, filosofista, uskonnollista ja taloudellista moninaisuutta, jota tulisi poikkeuksellisenä rikkautena täysin kunnioittaa,

haluavat edesauttaa alueella asuvia ihmisiä saamaan kaiken hyödyn tästä monimuotoisuuden rikkautesta helpottamalla kunkin valtion asukkaita ja kunkin sopimuspuolen oppilaitosten opiskelijoita pääsemään osallisiksi muiden sopimuspuolten koulutusresursseista, erityisesti helpottamalla heidän pyrkimyksiään jatkaa opintojaan tai suorittaa opintojaksot toisten sopimuspuolten korkeakouluissa,

ovat sitä mieltä, että toisessa Euroopan alueen maassa suoritettujen opintojen, todistusten, tutkintotodistusten ja tutkintojen tunnustaminen on tärkeä toimenpide akateemisen liikkuvuuden edistämiseksi sopimuspuolten välillä,

pitävät tärkeänä oppilaitosten autonomian periaatetta ja ovat tietoisia tämän periaatteen kunnioittamisen ja suojelemisen tärkeydestä,

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF QUALIFICATIONS CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE EUROPEAN REGION

The Parties to this Convention,

Conscious of the fact that the right to education is a human right, and that higher education, which is instrumental in the pursuit and advancement of knowledge, constitutes an exceptionally rich cultural and scientific asset for both individuals and society;

Considering that higher education should play a vital role in promoting peace, mutual understanding and tolerance, and in creating mutual confidence among peoples and nations;

Considering that the great diversity of education systems in the European region reflects its cultural, social, political, philosophical, religious and economic diversity, an exceptional asset which should be fully respected;

Desiring to enable all people of the region to benefit fully from this rich asset of diversity by facilitating access by the inhabitants of each State and by the students of each Party's educational institutions to the educational resources of the other Parties, more specifically by facilitating their efforts to continue their education or to complete a period of studies in higher education institutions in those other Parties;

Considering that the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees obtained in another country of the European region represents an important measure for promoting academic mobility between the Parties;

Attaching great importance to the principle of institutional autonomy, and conscious of the need to uphold and protect this principle;

ovat vakuuttuneita siitä, että tutkintojen oikeudenmukainen tunnustaminen on ensiarvoisen tärkeä osa oikeutta koulutukseen sekä yhteiskunnan velvollisuus,

ottavat huomioon Euroopan neuvoston ja Unescon tutkintojen akateemista tunnustamista Euroopassa koskevat yleissopimukset:

Eurooppalainen yleissopimus korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta (1953, ETS 15) ja sen lisäpöytäkirja (1964, ETS 49);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opintojaksojen vastaavuudesta (1956, ETS 21);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta (1959, ETS 32);

Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva yleissopimus (1979);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen yleisestä vastaavuudesta (1990, ETS 138);

ottavat myös huomioon Unescon piirissä hyväksytyt Välimeren reunustavien arabivaltioiden ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (1976), joka osittain koskee tutkintojen akateemista tunnustamista Euroopassa,

pitävät mielessä, että tämä yleissopimus tulisi ottaa huomioon myös maailman muita alueita koskevien Unescon yleissopimusten ja kansainvälisen suosituksen yhteydessä ja että tiedonvaihdon parantaminen näiden alueiden välillä on tarpeen,

ovat tietoisia Euroopan alueella näiden sopimusten hyväksymisen jälkeen korkeasteen koulutuksessa tapahtuneista laajoista muutoksista, jotka ovat johtaneet huomattavasti lisääntyneeseen erilaistumiseen kansallisten korkeakoulujärjestelmien sisällä ja niiden välillä, sekä tarpeesta muuttaa oikeudellisia asiakirjoja ja käytäntöä vastaamaan tätä kehitystä,

ovat tietoisia tarpeesta löytää yhteisiä ratkaisuja tutkintojen tunnustamiseen liittyviin käytännön ongelmiin Euroopan alueella,

Convinced that a fair recognition of qualifications is a key element of the right to education and a responsibility of society;

Having regard to the Council of Europe and UNESCO Conventions covering academic recognition in Europe:

European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1953, ETS No. 15), and its Protocol (1964, ETS No. 49);

European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956, ETS No. 21);

European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959, ETS No. 32);

Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region (1979);

European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990, ETS No. 138);

Having regard also to the International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean (1976), adopted within the framework of UNESCO and partially covering academic recognition in Europe;

Mindful that this Convention should also be considered in the context of the UNESCO conventions and the International Recommendation covering other Regions of the world, and of the need for an improved exchange of information between these Regions;

Conscious of the wide ranging changes in higher education in the European region since these Conventions were adopted, resulting in considerably increased diversification within and between national higher education systems, and of the need to adapt the legal instruments and practice to reflect these developments;

Conscious of the need to find common solutions to practical recognition problems in the European region;

ovat tietoisia tarpeesta parantaa nykyistä tutkintojen tunnustamiskäytäntöä sekä lisätä sen avoimuutta ja kehittää sitä paremmin Euroopan korkea-asteen koulutuksen nykytilanteeseen sopivaksi,

ovat vakuuttuneita siitä, että Euroopan neuvoston ja Unescon piirissä yhteisesti muotoillulla ja hyväksytyllä yleissopimuksella on myönteinen vaikutus Euroopan alueen tunnustamiskäytäntöjen edelleen kehittämiseen,

ovat tietoisia siitä, että on tärkeää luoda pysyvät toteuttamismekanismit tämän yleissopimuksen periaatteiden ja määräysten toteuttamiseksi,

ovat sopineet seuraavasta:

I OSASTO

Määritelmät

1 artikla

Tässä yleissopimuksessa seuraavia termejä on käytetty seuraavissa merkityksissä:

Pääsy (korkea-asteen koulutukseen)

Kelpoisten hakijoiden oikeus pyrkiä korkea-asteen koulutukseen ja tulla huomioon otetuksi opiskelijoita valittaessa.

Hyväksyminen (korkeakouluihin ja koulutusohjelmiin)

Toimenpide tai järjestelmä, jolla kelpoiset hakijat saavat oikeuden opiskella tietyssä korkeakoulussa ja/tai tietyssä koulutusohjelmassa.

Arviointi (korkeakoulujen tai koulutusohjelmien)

Menetelmä korkeakoulun tai koulutusohjelman koulutuksen laadun määrittelemiseksi.

Arviointi (henkilön tutkintojen)

Toimivaltaisen elimen kirjallinen arvio henkilön ulkomaisista tutkinnoista.

Conscious of the need to improve current recognition practice and to make it more transparent and better adapted to the current situation of higher education in the European region;

Confident of the positive significance of a Convention elaborated and adopted under the joint auspices of the Council of Europe and UNESCO providing a framework for the further development of recognition practices in the European region;

Conscious of the importance of providing permanent implementation mechanisms in order to put the principles and provisions of the current Convention into practice,

Have agreed as follows:

SECTION I.

Definitions

Article I

For the purposes of this Convention, the following terms shall have the following meaning:

Access (to higher education)

The right of qualified candidates to apply and to be considered for admission to higher education.

Admission (to higher education institutions and programmes)

The act of, or system for, allowing qualified applicants to pursue studies in higher education at a given institution and/or a given programme.

Assessment (of institutions or programmes)

The process for establishing the educational quality of a higher education institution or programme.

Assessment (of individual qualifications)

The written appraisal or evaluation of an individual's foreign qualifications by a competent body.

Toimivaltainen tunnustamisviranomainen

Toimielin, jolle on virallisesti annettu tehtäväksi sitovien päätösten tekeminen ulkomaisten tutkintojen tunnustamisesta.

Korkea-asteen koulutus

Kaikentyypiset toisen asteen koulutuksen jälkeiset kurssit, kurseista muodostuvat kokonaisuudet, koulutus tai tutkijankoulutus, jotka sopimuspuolen asianomaiset viranomaiset tunnustavat edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi.

Korkeakoulu

Oppilaitos, joka antaa korkea-asteen koulutusta ja jonka sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen tunnustaa edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi.

Korkea-asteen koulutusohjelma

Opintojen kokonaisuus, jonka sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen tunnustaa edustamansa sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvaksi ja jonka suorittamisesta opiskelija saa korkeakoulututkinnon.

Opintojakso

Korkea-asteen koulutusohjelman arvioitu ja dokumentoitu osa, joka kartuttaa huomattavasti tietojen tai taitojen määrää, vaikka ei olekaan kokonainen koulutusohjelma.

*Tutkinto**A. Korkeakoulututkinto*

Tutkinto, tutkintotodistus tai muu todistus, jonka toimivaltainen viranomainen on myöntänyt osoitukseksi korkea-asteen koulutusohjelman hyväksyttävästä suorittamisesta.

Competent recognition authority

A body officially charged with making binding decisions on the recognition of foreign qualifications.

Higher education

All types of courses of study, or sets of courses of study, training or training for research at the post secondary level which are recognized by the relevant authorities of a Party as belonging to its higher education system.

Higher education institution

An establishment providing higher education and recognized by the competent authority of a Party as belonging to its system of higher education.

Higher education programme

A course of study recognized by the competent authority of a Party as belonging to its system of higher education, and the completion of which provides the student with a higher education qualification.

Period of study

Any component of a higher education programme which has been evaluated and documented and, while not a complete programme of study in itself, represents a significant acquisition of knowledge or skill.

*Qualification**A. Higher education qualification*

Any degree, diploma or other certificate issued by a competent authority attesting the successful completion of a higher education programme.

B. Korkeakoulukelpoisuuden antava tutkinto

Tutkintotodistus tai muu todistus, jonka toimivaltainen viranomainen on myöntänyt koulutusohjelman hyväksyttävästä suorittamisesta ja joka antaa tutkinnon suorittaneelle henkilölle oikeuden tulla otetuksi huomioon valittaessa opiskelijoita korkeasteen koulutukseen (Katso pääsyä koskeva määritelmä).

Tutkintojen tunnustaminen

Toimivaltaisen viranomaisen antama virallinen hyväksymispäätös siitä, millaisen kelpoisuuden ulkomainen tutkinto antaa koulutukseen ja/tai työtehtäviin.

*Vaatimukset**A. Yleiset vaatimukset*

Vaatimukset, jotka on joka tapauksessa täytettävä, jotta voi päästä korkea-asteen koulutukseen tai sen tietyille tasolle tai suorittaa tietyn tasoisen korkeakoulututkinnon.

B. Erityisvaatimukset

Vaatimukset, jotka yleisten vaatimusten lisäksi on täytettävä, jotta voi päästä opiskelemaan tiettyyn korkea-asteen koulutusohjelmaan tai suorittaa tietyn alan korkeakoulututkinnon.

II OSASTO

Viranomaisten toimivalta

II.1 artikla

1. Sitä sopimuspuolta, jossa keskushallinnon viranomaisilla on toimivalta tutkintojen tunnustamista koskevista asioista, sitoo vä-

B. Qualification giving access to higher education

Any diploma or other certificate issued by a competent authority attesting the successful completion of an education programme and giving the holder of the qualification the right to be considered for admission to higher education (cf. the definition of access).

Recognition

A formal acknowledgement by a competent authority of the value of a foreign educational qualification with a view to access to educational and/or employment activities.

*Requirement**A. General requirements*

Conditions that must in all cases be fulfilled for access to higher education, or to a given level thereof, or for the award of a higher education qualification at a given level.

B. Specific requirements

Conditions that must be fulfilled, in addition to the general requirements, in order to gain admission to a particular higher education programme, or for the award of a specific higher education qualification in a particular field of study.

SECTION II.

The competence of authorities

Article II.1

1. Where central authorities of a Party are competent to make decisions in recognition cases, that Party shall be immediately

littömästi tämän yleissopimuksen määräykset ja tämä sopimuspuoli ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen määräysten toimeenpanon alueellaan.

Kun sopimuspuolen toimivalta tutkintojen tunnustamista koskevissa asioissa kuuluu sopimuspuolen muodostaville osille, sopimuspuoli antaa toiselle tallettajista lyhyen lausunnon perustuslaillisesta asemastaan tai rakenteestaan allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen. Tällaisissa tapauksissa sopimuspuolen muodostavien osien viranomaiset, joille toimivalta asiassa on annettu, ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanon alueellaan.

2. Kun toimivalta tutkintojen tunnustamista koskevissa asioissa kuuluu yksittäisille korkeakouluille tai muille yhteisöille, kukin sopimuspuoli toimittaa perustuslaillisen järjestelmänsä tai rakenteensa mukaisesti tämän yleissopimuksen tekstin näille korkeakouluille tai yhteisöille sekä ryhtyy kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin rohkaistakseen niitä ottamaan sen määräykset huomioon ja noudattamaan niitä.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleiden määräyksiä sovelletaan tarvittavin muutoksin tämän yleissopimuksen jäljempänä oleviin artikloihin perustuviin sopimuspuolten velvoitteisiin.

II. 2 artikla

Allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen kukin valtio, Pyhä Istuin tai Euroopan yhteisö ilmoittaa toiselle tämän yleissopimuksen tallettajista, mitkä sen viranomaiset ovat oikeutettuja tekemään erityyppisiä päätöksiä tutkintojen tunnustamisasioissa.

II.3 artikla

Minkään tämän yleissopimuksen määräyksen ei katsota asettavan rajoituksia sellaisten määräysten soveltamiselle, jotka edistävät paremmin jonkin sopimuspuolen myöntämien tutkintojen tunnustamista ja

bound by the provisions of this Convention and shall take the necessary measures to ensure the implementation of its provisions on its territory.

Where the competence to make decisions in recognition matters lies with components of the Party, the Party shall furnish one of the depositaries with a brief statement of its constitutional situation or structure at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or any time thereafter. In such cases, the competent authorities of the components of the Parties so designated shall take the necessary measures to ensure implementation of the provisions of this Convention on their territory.

2. Where the competence to make decisions in recognition matters lies with individual higher education institutions or other entities, each Party according to its constitutional situation or structure shall transmit the text of this convention to these institutions or entities and shall take all possible steps to encourage the favourable consideration and application of its provisions.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall apply, *mutatis mutandis*, to the obligations of the Parties under subsequent articles of this Convention.

Article II.2

At the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, each State, the Holy See or the European Community shall inform either the depositary of the present Convention of the authorities which are competent to make different categories of decisions in recognition cases.

Article II.3

Nothing in this Convention shall be deemed to derogate from any more favourable provisions concerning the recognition of qualifications issued in one of the Parties contained in or stemming from an existing

jotka sisältyvät sellaisiin tuleviin sopimuksiin tai jotka seuraavat sellaisista tulevista sopimuksista, joiden sopimuspuolena tämän yleissopimuksen sopimuspuoli on tai joiden sopimuspuoleksi se voi tulla.

or a future treaty to which a Party to this Convention may be or may become a party.

III OSASTO

SECTION III.

Tutkintojen arviointiin liittyvät peruseriaatteen

Basic principles related to the assessment of qualifications

III.1 artikla

Article III.1

1. Henkilöillä, joille jokin sopimuspuoli on myöntänyt tutkinnon, on oikeus saada hakemuksesta asianomaisen elimen arviointi tutkinnoistaan.

1. Holders of qualifications issued in one of the Parties shall have adequate access, upon request to the appropriate body, to an assessment of these qualifications.

2. Tässä asiassa hakijaa ei saa syrjiä hänen sukupuolensa, rotunsa, värinsä, vammansa, kielensä, uskontonsa, poliittisten tai muiden mielipiteidensä, kansallisen, etnisen tai sosiaalisen alkuperänsä, kansalliseen vähemmistöön kuulumisen, omaisuutensa, syntyperänsä tai muun asemansa perusteella tai millään muulla perusteella, joka ei liity tunnustettavan tutkinnon asiasisältöön. Tämän oikeuden takaamiseksi kukin sopimuspuoli ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin, jotta tutkinnon tunnustamista koskevaa hakemusta arvioidaan yksinomaan saavutettujen tietojen ja taitojen perusteella.

2. No discrimination shall be made in this respect on any ground such as the applicant's gender, race, colour, disability, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, association with a national minority, property, birth or other status, or on the grounds of any other circumstance not related to the merits of the qualification for which recognition is sought. In order to assure this right, each Party undertakes to make appropriate arrangements for the assessment of an application for recognition of qualifications solely on the basis of the knowledge and skills achieved.

III.2 artikla

Article III.2

Kukin sopimuspuoli varmistaa, että tutkintojen arvioinnissa ja tunnustamisessa käytetyt menettelytavat ja kriteerit ovat avoimia, yhdenmukaisia ja luotettavia.

Each Party shall ensure that the procedures and criteria used in the assessment and recognition of qualifications are transparent, coherent and reliable.

III.3 artikla

Article III.3

1. Tunnustamista koskevat päätökset tehdään asianmukaisten, tunnustettavien tutkinnojen koskevien tietojen perusteella.

1. Decisions on recognition shall be made on the basis of appropriate information on the qualifications for which recognition is sought.

2. Ensisijaisesti vastuu riittävien tietojen toimittamisesta on hakijalla, jonka tulee antaa kaikki nämä tiedot vilpittömässä mielessä.

2. In the first instance, the responsibility for providing adequate information rests with the applicant, who shall provide such information in good faith.

3. Hakijan vastuusta huolimatta tutkinnot myöntäneillä laitoksilla on velvollisuus antaa, hakijan sitä pyytäessä ja kohtuuden rajoissa, asiaan kuuluvia tietoja tutkinnon

3. Notwithstanding the responsibility of the applicant, the institutions having issued the qualifications in question shall have a duty to provide, upon request of the appli-

suorittaneelle henkilölle, oppilaitokselle tai sen maan toimivaltaisille viranomaisille, josta tunnustamista haetaan.

4. Sopimuspuolet neuvovat tai kannustavat sopivaksi katsomallaan tavalla kaikkia koulutusjärjestelmäänsä kuuluvia oppilaitoksia antamaan pyydettyä ja kohtuuden rajoissa myöntämiensä tutkintojen arvioimiseksi tarvittavaa tietoa.

5. Arvioinnin suorittavalla elimellä on velvollisuus osoittaa, että hakemus ei täytä asianomaisia vaatimuksia.

III.4 artikla

Tutkintojen tunnustamisen helpottamiseksi kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen koulutusjärjestelmästä on saatavilla riittävä ja selkeää tietoa.

III.5 artikla

Tutkinnon tunnustamista koskevat päätökset tehdään kohtuullisessa, toimivaltaisen tunnustamisviranomaisen etukäteen määrittelemässä ajassa, joka lasketaan alkavaksi siitä, kun kaikki tapausta koskeva tarvittava tieto on annettu. Mikäli tunnustamispäätös on kielteinen, tunnustamisen epääminen perustellaan ja hakijalle ilmoitetaan mahdollisista toimenpiteistä, joihin ryhtymällä hän voi myöhemmin saada myönteisen tunnustamispäätöksen. Mikäli tunnustamispäätös on kielteinen tai mikäli päätöstä ei tehdä, hakijalla on mahdollisuus hakea muutosta kohtuullisen ajan kuluessa.

IV OSASTO

Korkeakoulukelpoisuuden antavien tutkintojen tunnustaminen

IV.1 artikla

Kukin sopimuspuoli tunnustaa toisten sopimuspuolten tutkinnot, jotka täyttävät näiden sopimuspuolten korkea-asteen koulutukseen pääsyä koskevat yleiset vaatimukset, jollei tutkinnon myöntämisen ja tunnustamisen

and within reasonable limits, relevant information to the holder of the qualification, to the institution, or to the competent authorities of the country in which recognition is sought.

4. The Parties shall instruct or encourage, as appropriate, all education institutions belonging to their education systems to comply with any reasonable request for information for the purpose of assessing qualifications earned at the said institutions.

5. The responsibility to demonstrate that an application does not fulfil the relevant requirements lies with the body undertaking the assessment.

Article III.4

Each Party shall ensure, in order to facilitate the recognition of qualifications, that adequate and clear information on its education system is provided.

Article III.5

Decisions on recognition shall be made within a reasonable time limit specified beforehand by the competent recognition authority and calculated from the time all necessary information in the case has been provided. If recognition is withheld, the reasons for the refusal to grant recognition shall be stated, and information shall be given concerning possible measures the applicant may take in order to obtain recognition at a later stage. If recognition is withheld, or if no decision is taken, the applicant shall be able to make an appeal within a reasonable time limit.

SECTION IV.

Recognition of qualifications giving access to higher education

Article IV.1

Each Party shall recognize the qualifications issued by other Parties meeting the general requirements for access to higher education in those Parties for the purpose of access to programmes belonging to its

tamishakemuksen saaneen sopimuspuolen pääsyä koskevien yleisten vaatimusten voida osoittaa eroavan olennaisesti toisistaan.

IV.2 artikla

Vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen myöntämän tutkinnon suorittaneelle henkilölle mahdollisuuden saada pyynnöstä tutkintoaan koskeva arviointi. Tällaiseen tapaukseen sovelletaan IV.1 artiklan määräyksiä tarpeellisin muutoksin.

IV.3 artikla

Jos tutkinto antaa oikeuden päästä tutkinnon myöntäneen sopimuspuolen oppilaitoksista vain tiettytyyppisiin korkeakouluihin tai koulutusohjelmiin, muut sopimuspuolet antavat tällaisen tutkinnon suorittaneelle oikeuden päästä samankaltaisiin määrättyihin ohjelmiin korkeakoulujärjestelmänsä kuuluvissa oppilaitoksissa, ellei tutkinnon myöntäneen sopimuspuolen ja tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen pääsyä koskevien vaatimusten voida osoittaa eroavan olennaisesti toisistaan.

IV.4 artikla

Jos tiettyihin korkea-asteen koulutusohjelmiin pääsyyllä on asetettu erityisvaatimuksia yleisten sisäänpääsyvaatimusten ohella, asianomaisen sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat samoin asettaa lisävaatimuksia toisten sopimuspuolten myöntämiä tutkintoja suorittaneille tai arvioida täyttävätkö toisten sopimuspuolten myöntämiä tutkintoja suorittaneet hakijat vastaavat vaatimukset.

IV.5 artikla

Jos koulun päästötodistukset oikeuttavat pääsyyn todistuksen antaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutukseen ainoastaan yhdessä lisäkelpoisuuden antavien tutkintojen kanssa, muut sopimuspuolet voivat asettaa pääsyn edellytykseksi näiden vaatimusten täyttymisen tai tarjota oman koulutus-

higher education system, unless a substantial difference can be shown between the general requirements for access in the Party in which the qualification was obtained and in the Party in which recognition of the qualification is sought.

Article IV.2

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable the holder of a qualification issued in one of the other Parties to obtain an assessment of that qualification, upon request by the holder, and the provisions of Article IV.1 shall apply mutatis mutandis to such a case.

Article IV.3

Where a qualification gives access only to specific types of institutions or programmes of higher education in the Party in which the qualification was obtained, each other Party shall grant holders of such qualifications access to similar specific programmes in institutions belonging to its higher education system, unless a substantial difference can be demonstrated between the requirements for access in the Party in which the qualification was obtained and the Party in which recognition of the qualification is sought.

Article IV.4

Where admission to particular higher education programmes is dependent on the fulfilment of specific requirements in addition to the general requirements for access, the competent authorities of the Party concerned may impose the additional requirements equally on holders of qualifications obtained in the other Parties or assess whether applicants with qualifications obtained in other Parties fulfil equivalent requirements.

Article IV.5

Where, in the Party in which they have been obtained, school leaving certificates give access to higher education only in combination with additional qualifying examinations as a prerequisite for access, the other Parties may make access conditional on these requirements or offer an alternative

järjestelmänsä puitteissa vaihtoehtoisen tavan täyttää nämä lisävaatimukset. Kukin valtio, Pyhä Istuin tai Euroopan yhteisö voivat allekirjoittaessaan tämän yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen ilmoittaa toiselle tallettajista, että se käyttää hyväkseen tämän artiklan määräyksiä nimeten sopimuspuolet, joihin nähden se aikoo soveltaa tätä artiklaa ja asiaa koskevat perustelut.

IV.6 artikla

Yleissopimuksen IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 ja IV.5 artiklan määräykset eivät rajoita sitä, että hyväksyminen tiettyyn korkeakouluun tai sen tiettyyn koulutusohjelmaan voi olla rajoitettua tai perustua valintaan. Milloin pääsy korkeakouluun ja/tai koulutusohjelmaan perustuu valintaan, hyväksymismenettelyt tulee laatia siten, että ulkomaiset tutkinnot arvioidaan III osastossa kuvattujen oikeudenmukaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisesti.

IV.7 artikla

Yleissopimuksen IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 ja IV.5 artiklan määräykset eivät rajoita sitä, että hyväksyminen tiettyyn korkeakouluun voi edellyttää hakijan pystyvän osoittamaan hallitsevansa riittävän hyvin asianomaisen korkeakoulun opetuskieltä tai -kieliä tai muita nimettyjä kieliä.

IV.8 artikla

Jos oikeuden pääsyyn sopimuspuolen korkea-asteen koulutukseen voi saada muiden kuin perinteisten tutkintojen perusteella, muiden sopimuspuolten vastaavanlaisia tutkintoja arvioidaan samalla tavoin kuin tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen omia tutkintoja.

IV.9 artikla

Kun on kysymyksessä hyväksyminen korkea-asteen koulutusohjelmiin, kukin sopimuspuoli voi vaatia, että sopimuspuolen alueella toimivien ulkomaisten oppilaitosten antamien tutkintojen tunnustamisessa

for satisfying such additional requirements within their own educational systems. Any State, the Holy See or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, notify one of the depositaries that it avails itself of the provisions of this Article, specifying the Parties in regard to which it intends to apply this Article as well as the reasons therefor.

Article IV.6

Without prejudice to the provisions of Articles IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 and IV.5, admission to a given higher education institution, or to a given programme within such an institution, may be restricted or selective. In cases in which admission to a higher education institution and/or programme is selective, admission procedures should be designed with a view to ensuring that the assessment of foreign qualifications is carried out according to the principles of fairness and non-discrimination described in Section III.

Article IV.7

Without prejudice to the provisions of Articles IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 and IV.5, admission to a given higher education institution may be made conditional on demonstration by the applicant of sufficient competence in the language or languages of instruction of the institution concerned, or in other specified languages.

Article IV.8

In the Parties in which access to higher education may be obtained on the basis of non-traditional qualifications, similar qualifications obtained in other Parties shall be assessed in a similar manner as non-traditional qualifications earned in the Party in which recognition is sought.

Article IV.9

For the purpose of admission to programmes of higher education, each Party may make the recognition of qualifications issued by foreign educational institutions operating in its territory contingent upon

noudatetaan kansallisen lainsäädännön määrättyjä vaatimuksia tai tällaisen oppilaitoksen alkuperäosapuolen kanssa tehtyjä määrättyjä sopimuksia.

specific requirements of national legislation or specific agreements concluded with the Party of origin of such institutions.

V OSASTO

SECTION V.

Opintojaksojen tunnustaminen

Recognition of periods of study

V.1 artikla

Article V.1

Kukin sopimuspuoli tunnustaa toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmassa suoritettut opintojaksot. Tämä tunnustaminen johtaa tällaisten opintojaksojen sisällyttämiseen tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmaan, jollei voida osoittaa olennaisia eroja suoritettujen toisen sopimuspuolen opintojaksojen ja niiden tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelman osien välillä, joille tunnustamista on haettu.

Each Party shall recognize periods of study completed within the framework of a higher education programme in another Party. This recognition shall comprise such periods of study towards the completion of a higher education programme in the Party in which recognition is sought, unless substantial differences can be shown between the periods of study completed in another Party and the part of the higher education programme which they would replace in the Party in which recognition is sought.

V.2 artikla

Article V.2

Vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen korkea-asteen koulutusohjelmassa opintojakson suorittaneelle mahdollisuuden saada pyynnöstään arviointi tästä opintojaksosta. Tällaiseen tapaukseen sovelletaan V.1 artiklan määräyksiä tarpeellisin muutoksin.

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable a person who has completed a period of study within the framework of a higher education programme in another Party to obtain an assessment of that period of study, upon request by the person concerned, and the provisions of Article V.1 shall apply *mutatis mutandis* to such a case.

V.3 artikla

Article V.3

Kukin sopimuspuoli helpottaa opintojaksojen tunnustamista erityisesti silloin, kun:

In particular, each Party shall facilitate recognition of periods of study when:

a) aiemmin on tehty sopimus yhtäältä asianomaisesta opintojaksosta vastaavan korkeakoulun tai toimivaltaisen viranomaisen ja toisaalta haetusta tunnustamisesta vastaavan korkeakoulun tai toimivaltaisen tunnustamisviranomaisen välillä sekä

a) there has been a previous agreement between, on the one hand, the higher education institution or the competent authority responsible for the relevant period of study and, on the other hand, the higher education institution or the competent recognition authority responsible for the recognition that is sought; and

b) korkeakoulu, jossa opintojakso on suoritettu, on antanut todistuksen tai opintorekisteriotteen, joka todistaa, että opiskelija on hyväksyttävästi suorittanut opintojakson määrättyjen vaatimusten mukaisesti.

b) the higher education institution in which the period of study has been completed has issued a certificate or transcript of academic records attesting that the student has successfully completed the stipulated requirements for the said period of study.

VI OSASTO

Korkeakoulututkintojen tunnustaminen

VI.1 artikla

Kukin sopimuspuoli tunnustaa toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnot siten, että tunnustamispäätös perustuu korkeakoulututkinnosta annetun todistuksen osoittamiin tietoihin ja taitoihin, jollei voida osoittaa olennaista eroa tunnustettavan tutkinnon ja tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen vastaavan tutkinnon välillä.

VI.2 artikla

Vaihtoehtoisesti riittää, että sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen myöntämän tutkinnon suorittaneelle mahdollisuuden saada pyynnöstään arviointi tutkinnostaan. Tällaiseen tapaukseen sovelletaan VI.1 artiklan määräyksiä tarpeellisin muutoksin.

VI.3 artikla

Siitä, että sopimuspuoli tunnustaa toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnon, seuraa joko toinen tai molemmat seuraavista:

a) pääsy jatkamaan opintoja korkeasteen koulutuksessa, myös suorittamaan asianmukaisia tutkintoja ja/tai tohtorin tutkintoon tähtäviä opintoja samoilla ehdoilla, joita sovelletaan tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tutkinnon suorittaneisiin,

b) oikeus käyttää tutkintonimikettä tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tai sen lainkäyttöalueen lakien ja määräysten mukaisesti.

Lisäksi tunnustaminen voi helpottaa pääsyä työelämään tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen tai sen lainkäyttöalueen lakien ja määräysten mukaisesti.

VI.4 artikla

Sopimuspuolen arviointi toisen sopimuspuolen korkeakoulututkinnosta voi olla:

a) yleisiin työllistymistarkoituksiin annettu lausunto,

SECTION VI.

Recognition of higher education qualifications

Article VI.1

To the extent that a recognition decision is based on the knowledge and skills certified by the higher education qualification, each Party shall recognize the higher education qualifications conferred in another Party, unless a substantial difference can be shown between the qualification for which recognition is sought and the corresponding qualification in the Party in which recognition is sought.

Article VI.2

Alternatively, it shall be sufficient for a Party to enable the holder of a higher education qualification issued in one of the other Parties to obtain an assessment of that qualification, upon request by the holder, and the provisions of Article VI.1 shall apply mutatis mutandis to such a case.

Article VI.3

Recognition in a Party of a higher education qualification issued in another Party shall have one or both of the following consequences:

a) access to further higher education studies, including relevant examinations, and/or to preparations for the doctorate, on the same conditions as those applicable to holders of qualifications of the Party in which recognition is sought;

b) the use of an academic title, subject to the laws and regulations of the Party or a jurisdiction thereof, in which recognition is sought.

In addition, recognition may facilitate access to the labour market subject to laws and regulations of the Party, or a jurisdiction thereof, in which recognition is sought.

Article VI.4

An assessment in a Party of a higher education qualification issued in another Party may take the form of:

a) advice for general employment purposes;

b) oppilaitokselle annettu, sen koulutusohjelmiin hyväksymistä koskeva lausunto,

c) muulle toimivaltaiselle tunnustamisviranomaiselle annettu lausunto.

VI.5 artikla

Kukin sopimuspuoli voi vaatia, että sen alueella toimivien ulkomaisten oppilaitosten myöntämien korkeakoulututkintojen tunnustamisessa noudatetaan kansallisen lainsäädännön määrättyjä vaatimuksia tai oppilaitoksen alkuperäosapuolen kanssa tehtyjä määrättyjä sopimuksia.

VII OSASTO

Pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisen asemaan rinnastetavassa asemassa olevien henkilöiden tutkintojen tunnustaminen

VII artikla

Kukin sopimuspuoli ryhtyy koulutusjärjestelmänsä puitteissa ja perustuslakinsa, lakiensa ja hallinnollisten määräystensä mukaisesti toteutettavissa oleviin ja kohtuullisiin toimenpiteisiin kehittääkseen toimintatapoja, joilla voitaisiin arvioida oikeudenmukaisesti ja viivytyksettä, täyttävätkö pakolaiset, siirtymään joutuneet henkilöt ja pakolaisen asemaan rinnastettavassa asemassa olevat henkilöt korkea-asteen koulutukseen, jatko-opintoihin tai työtehtäviin pääsyä koskevat vaatimukset myös niissä tapauksissa, joissa toisen sopimuspuolen myöntämiä tutkintoja ei voida todistaa asiakirjoin.

VIII OSASTO

Korkeakoulujen ja korkea-asteen koulutusohjelmien arviointia koskeva tiedottaminen

VIII.1 artikla

Kukin sopimuspuoli antaa riittäviä tietoja kaikista korkeakoulujärjestelmänsä kuuluvista oppilaitoksista ja kaikista niiden koulutusohjelmista, jotta muiden sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat todeta, ovatko näiden oppilaitosten myöntämät

b) advice to an educational institution for the purpose of admission into its programmes;

c) advice to any other competent recognition authority.

Article VI.5

Each Party may make the recognition of higher education qualifications issued by foreign educational institutions operating in its territory contingent upon specific requirements of national legislation or specific agreements concluded with the Party of origin of such institutions.

SECTION VII.

Recognition of qualifications held by refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation

Article VII

Each Party shall take all feasible and reasonable steps within the framework of its education system and in conformity with its constitutional, legal, and regulatory provisions to develop procedures designed to assess fairly and expeditiously whether refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation fulfil the relevant requirements for access to higher education, to further higher education programmes or to employment activities, even in cases in which the qualifications obtained in one of the Parties cannot be proven through documentary evidence.

SECTION VIII.

Information on the assessment of higher education institutions and programmes

Article VIII.1

Each Party shall provide adequate information on any institution belonging to its higher education system, and on any programme operated by these institutions, with a view to enabling the competent authorities of other Parties to ascertain whether the

tutkinnot laadultaan sellaisia, että ne oikeutavat tunnustamishakemuksen saaneen sopimuspuolen myöntämään tunnustamiseen. Tällaiset tiedot koskevat:

a) arvioinnin menetelmiä ja tuloksia sekä korkeakoulututkintoja myöntäville erityyppisille korkeakouluille ja niiden korkeakoulututkintoon johtaville ohjelmille ominaista laatutasoa, jos sopimuspuolella on korkeakoulujen ja ohjelmien virallista arviointia koskeva järjestelmä,

b) sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvissa erilaisissa korkeakouluissa tai ohjelmissa myönnettyjen erityyppisten tutkintojen tunnustamista, jos sopimuspuolella ei ole korkeakoulujen ja ohjelmien virallista arviointia koskevaa järjestelmää.

VIII.2 artikla

Kunkin sopimuspuoli ryhtyy riittäviin toimenpiteisiin laatiakseen, ylläpitääkseen ja tallentaakseen asianmukaisesti seuraavaa:

a) yleiskatsaus sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvista eri korkeakoulutyypeistä, josta käy ilmi kunkin tyyppiselle oppilaitokselle luontenomaiset piirteet,

b) luettelo sopimuspuolen korkeakoulujärjestelmään kuuluvista, tunnustetuista (julkisista ja yksityisistä) oppilaitoksista, josta käyvät ilmi niiden oikeudet myöntää erityyppisiä tutkintoja ja kunkintyyppisen oppilaitoksen ja koulutusohjelman pääsyaatimukset,

c) korkea-asteen koulutusohjelmia koskeva kuvaus,

d) luettelo sopimuspuolen alueen ulkopuolella sijaitsevista oppilaitoksista, joiden sopimuspuoli katsoo kuuluvan koulutusjärjestelmäänsä.

IX OSASTO

Tutkintojen tunnustamista koskeva tiedottaminen

IX.1 artikla

Korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisen helpottamiseksi so-

quality of the qualifications issued by these institutions justifies recognition in the Party in which recognition is sought. Such information shall take the following form:

a) in the case of Parties having established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes: information on the methods and results of this assessment, and of the standards of quality specific to each type of higher education institution granting, and to programmes leading to, higher education qualifications;

b) in the case of Parties which have not established a system of formal assessment of higher education institutions and programmes: information on the recognition of the various qualifications obtained at any higher education institution, or within any higher education programme, belonging to their higher education systems.

Article VIII.2

Each Party shall make adequate provisions for the development, maintenance and provision of:

a) an overview of the different types of higher education institutions belonging to its higher education system, with the typical characteristics of each type of institution;

b) a list of recognized institutions (public and private) belonging to its higher education system, indicating their powers to award different types of qualifications and the requirements for gaining access to each type of institution and programme;

c) a description of higher education programmes;

d) a list of educational institutions located outside its territory which the Party considers as belonging to its education system.

SECTION IX.

Information on recognition matters

Article IX.1

In order to facilitate the recognition of qualifications concerning higher education,

pimuspuolet ryhtyvät toimenpiteisiin perustaakseen selkeitä järjestelmiä suoritettujen tutkintojen täydelliseksi kuvailemiseksi.

IX.2 artikla

1. Tunnustaen asianmukaisten, täsmällisten ja ajanmukaisten tietojen tarpeen kukin sopimuspuoli perustaa kansallisen tiedotuskeskuksen tai ylläpitää sitä sekä ilmoittaa sen perustamisesta tai kaikista sitä koskevista muutoksista toiselle tallettajalle.

2. Kunkin sopimuspuolen tiedotuskeskus:

a) edistää sijaintimaansa korkeakoulujärjestelmää ja tutkintoja koskevien virallisten ja täsmällisten tietojen saatavuutta,

b) edistää muiden sopimuspuolten korkeakoulujärjestelmiä ja tutkintoja koskevan tiedon saatavuutta,

c) antaa neuvoja tai tietoja tutkintojen tunnustamista koskevista asioista ja tutkintojen arvioinnista kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti.

3. Kullakin kansallisella tiedotuskeskuksella on käytettävissään tarvittavat voimavarat tehtäviensä suorittamiseen.

IX.3 artikla

Sopimuspuolet edistävät kansallisten tiedotuskeskusten avulla tai muulla tavoin Unescon/Euroopan neuvoston hyväksymän tutkintotodistuksen liitteen tai muun vastaavan asiakirjan käyttöä sopimuspuolen korkeakouluissa.

X OSASTO

Täytäntöönpanojärjestelyt

X.1 artikla

Seuraavat elimet valvovat, edistävät ja helpottavat tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoa:

a) korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitea,

b) kansallisten akateemisen liikkuvuuden ja tutkintojen tunnustamisen tiedotuskeskusten eurooppalainen verkosto (ENIC-

the Parties undertake to establish transparent systems for the complete description of the qualifications obtained.

Article IX.2

1. Acknowledging the need for relevant, accurate and up-to-date information, each Party shall establish or maintain a national information centre and shall notify one of the depositaries of its establishment, or of any changes affecting it.

2. In each Party, the national information centre shall:

a) facilitate access to authoritative and accurate information on the higher education system and qualifications of the country in which it is located;

b) facilitate access to information on the higher education systems and qualifications of the other Parties;

c) give advice or information on recognition matters and assessment of qualifications, in accordance with national laws and regulations.

3. Every national information centre shall have at its disposal the necessary means to enable it to fulfil its functions.

Article IX.3

The Parties shall promote, through the national information centres or otherwise, the use of the UNESCO/Council of Europe Diploma Supplement or any other comparable document by the higher education institutions of the Parties.

SECTION X.

Implementation mechanisms

Article X.1

The following bodies shall oversee, promote and facilitate the implementation of the Convention:

a) the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region;

b) the European Network of National Information Centres on academic mobility and recognition (the ENIC Network), estab-

verkosto), joka on perustettu Euroopan neuvoston ministerikomitean 9 päivänä kesäkuuta 1994 ja Unescon Euroopan alueen komitean 18 päivänä kesäkuuta 1994 tekemillä päätöksillä.

X.2 artikla

1. Täten perustetaan korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitea (jäljempänä 'komitea'). Se koostuu kunkin sopimuspuolen yhdestä edustajasta.

2. Käsitteellä 'sopimuspuoli' ei X.2 artiklassa tarkoiteta Euroopan yhteisöä.

3. Elleivät XI.1.1 artiklassa mainitut valtiot ja Pyhä Istuin ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia, ne voivat osallistua komitean kokouksiin tarkkailijoina, kuten myös Euroopan yhteisö ja ENIC-verkoston puheenjohtaja. Myös alueella tutkintojen tunnustamisen alalla toimivien hallitusten välisten ja muiden kuin hallitusten välisten järjestöjen edustajia voidaan kutsua komitean kokouksiin tarkkailijoina.

4. Unescon Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa varten perustetun alueellisen komitean puheenjohtaja kutsutaan myös komitean kokouksiin tarkkailijaksi.

5. Komitea edistää tämän yleissopimuksen soveltamista ja valvoo sen täytäntöönpanoa. Tässä tarkoituksessa se voi hyväksyä sopimuspuolten enemmistön äänin suosituksia, julistuksia, pöytäkirjoja sekä hyvän käytännön malleja ohjatakseen sopimuspuolten toimivaltaisia viranomaisia yleissopimuksen täytäntöönpanossa sekä korkeakoulututkintojen tunnustamista koskevien hakemusten käsittelyssä. Vaikka edellä mainitut asiakirjat eivät sido sopimuspuolia, niiden tulee yrittää parhaansa mukaan soveltaa niitä, saattaa ne toimivaltaisten viranomaisten tietoon sekä rohkaista niiden soveltamista. Komitea kuulee ENIC-verkoston mielipidettä ennen kuin tekee päätöksensä.

lished by decision of the Committee of Ministers of the Council of Europe on 9 June 1994 and the UNESCO Regional Committee for Europe on 18 June 1994.

Article X.2

1. The Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region (hereafter referred to as "the Committee") is hereby established. It shall be composed of one representative of each Party.

2. For the purposes of Article X.2, the term "Party" shall not apply to the European Community.

3. The States mentioned in Article XI.1.1 and the Holy See, if they are not Parties to this Convention, the European Community and the President of the ENIC Network may participate in the meetings of the Committee as observers. Representatives of governmental and non-governmental organizations active in the field of recognition in the Region may also be invited to attend meetings of the Committee as observers.

4. The President of the UNESCO Regional Committee for the Application of the Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region shall also be invited to participate in the meetings of the Committee as an observer.

5. The Committee shall promote the application of this Convention and shall oversee its implementation. To this end it may adopt, by a majority of the Parties, recommendations, declarations, protocols and models of good practice to guide the competent authorities of the Parties in their implementation of the Convention and in their consideration of applications for the recognition of higher education qualifications. While they shall not be bound by such texts, the Parties shall use their best endeavours to apply them, to bring the texts to the attention of the competent authorities and to encourage their application. The Committee shall seek the opinion of the ENIC Network before making its decisions.

6. Komitea raportoi Euroopan neuvoston ja Unescon asianomaisille elimille.

7. Komitea pitää yhteyttä Unescon piirissä hyväksytyjen korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevien yleissopimusten soveltamisesta vastaaviin komiteoihin.

8. Komitea on päätösvaltainen, kun sopimuspuolten enemmistö on läsnä.

9. Komitea hyväksyy menettelysääntönsä. Se kokoontuu varsinaiseen istuntoonsa vähintään joka kolmas vuosi. Komitea kokoontuu ensimmäisen kerran vuoden kuluessa siitä, kun tämä yleissopimus on tullut voimaan.

10. Komitean sihteeristön tehtävät annetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin ja Unescon pääjohtajan yhteisesti hoidettavaksi.

X.3 artikla

1. Kukin sopimuspuoli nimittää IX.2 artiklan mukaisesti perustamansa tai ylläpitämänsä kansallisen tiedotuskeskuksen jäseneksi akateemisen liikkuvuuden ja tutkintojen tunnustamisen tiedotuskeskusten eurooppalaiseen verkostoon (ENIC-verkosto). Jos sopimuspuoli on IX.2 artiklan mukaisesti perustanut useamman kuin yhden tiedotuskeskuksen, ne kaikki ovat verkoston jäseniä, mutta niillä on yhteensä vain yksi ääni.

2. Tämän yleissopimuksen sopimuspuolten kansallisista keskuksista muodostuvassa kokoonpanossaan ENIC-verkosto tukee ja avustaa toimivaltaisia kansallisia viranomaisia yleissopimuksen käytännön täytäntöönpanossa. Verkosto kokoontuu vähintään kerran vuodessa yleisistuntoon. Se valitsee puheenjohtajan ja puheenjohtajiston tehtäviensä mukaan.

3. ENIC-verkoston sihteeristön tehtävät annetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin ja Unescon pääjohtajan yhteisesti hoidettavaksi.

4. Sopimuspuolet ovat ENIC-verkoston kautta yhteistyössä muiden sopimuspuolten kansallisten tiedotuskeskusten kanssa erityisesti auttaakseen niitä keräämään kaikkia

6. The Committee shall report to the relevant bodies of the Council of Europe and UNESCO.

7. The Committee shall maintain links to the UNESCO Regional Committees for the Application of Conventions on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education adopted under the auspices of UNESCO.

8. A majority of the Parties shall constitute a quorum.

9. The Committee shall adopt its Rules of Procedure. It shall meet in ordinary session at least every three years. The Committee shall meet for the first time within a year of the entry into force of this Convention.

10. The Secretariat of the Committee shall be entrusted jointly to the Secretary General of the Council of Europe and to the Director-General of UNESCO.

Article X.3

1. Each Party shall appoint as a member of the European network of national information centres on academic mobility and recognition (the ENIC Network) the national information centre established or maintained under Article IX.2. In cases in which more than one national information centre is established or maintained in a Party under Article IX.2, all these shall be members of the Network, but the national information centres concerned shall dispose of only one vote.

2. The ENIC Network shall, in its composition restricted to national information centres of the Parties to this Convention, uphold and assist the practical implementation of the Convention by the competent national authorities. The Network shall meet at least once a year in plenary session. It shall elect its President and Bureau in accordance with its terms of reference.

3. The Secretariat of the ENIC Network shall be entrusted jointly to the Secretary General of the Council of Europe and to the Director-General of UNESCO.

4. The Parties shall cooperate, through the ENIC Network, with the national information centres of other Parties, especially by enabling them to collect all information of

sellaisia tietoja, joita kansalliset tiedotuskeskukset tarvitsevat tutkintojen akateemista tunnustamista ja liikkuvuutta koskevissa tehtävissään.

use to the national information centres in their activities relating to academic recognition and mobility.

XI OSA

Loppumääräykset

XI.1 artikla

1. Tämä yleissopimuksen voivat allekirjoittaa:

- a) Euroopan neuvoston jäsenvaltiot,
- b) Unescon Euroopan alueen jäsenvaltiot,

c) Euroopan neuvoston Euroopan kulttuuriyleissopimuksen ja/tai Unescon Euroopan alueen korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevan yleissopimuksen allekirjoittaja, sopimusvaltio tai sopimuspuoli,

jotka on kutsuttu tämän yleissopimuksen hyväksymisen tehtäväkseen saaneeseen diplomaattikonferenssiin.

2. Nämä valtiot sekä Pyhä Istuin voivat ilmoittaa suostumuksensa tulla tämän yleissopimuksen sitomaksi

- a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimistai hyväksymisvaraamaa,
- b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen, tai
- c) liittymällä siihen.

3. Tämä yleissopimus allekirjoitetaan jomman kumman tallettajan luona. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjat talletetaan jomman kumman tallettajan haltuun.

XI.2 artikla

Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi siitä, kun viisi valtiota, joista vähintään kolme on Euroopan neuvoston ja/tai Unescon Euroopan alueen jäsenvaltiota, on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi. Se tulee voimaan kunkin muun valtion osalta seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä,

SECTION XI.

Final clauses

Article XI.1

1. This Convention shall be open for signature by:

- a) the member States of the Council of Europe;
- b) the member States of the UNESCO Europe Region;

c) any other signatory, contracting State or party to the European Cultural Convention of the Council of Europe and/or to the UNESCO Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region,

which have been invited to the Diplomatic Conference entrusted with the adoption of this Convention.

2. These States and the Holy See may express their consent to be bound by:

- a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- b) signature, subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or
- c) accession.

3. Signatures shall be made with one of the depositaries. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with one of the depositaries.

Article XI.2

This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of the period of one month after five States, including at least three member States of the Council of Europe and/or the UNESCO Europe Region, have expressed their consent to be bound by the Convention. It shall enter into force for each other State on the first day of the month follow-

kun on kulunut kuukausi siitä päivästä, jona asianomainen valtio on ilmaissut suostumuksensa tulla yleissopimuksen sitomaksi.

XI.3 artikla

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan muut valtiot, jotka eivät kuulu XI.1 artiklassa lueteltuihin ryhmiin, voivat pyytää liittymistä tähän yleissopimukseen. Tällainen pyyntö osoitetaan toiselle tallettajista, joka lähettää sen edelleen sopimuspuolille vähintään kolme kuukautta ennen korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitean kokousta. Tallettaja ilmoittaa asiasta myös Euroopan neuvoston ministerikomitealle ja Unescon hallinto-neuvostolle.

2. Päätös pyynnön tehneen valtion kutsumisesta liittymään tähän yleissopimukseen tehdään sopimuspuolten äänten kahden kolmasosan enemmistöllä.

3. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan voi Euroopan yhteisö liittyä siihen jäsenvaltioidensa pyynnöstä. Pyyntö osoitetaan toiselle tallettajalle. Tässä tapauksessa ei sovelleta XI.3.2 artiklaa.

4. Yleissopimukseen liittyvän valtion tai Euroopan yhteisön osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi liittymiskirjan tallettamisesta toisen tallettajan huostaan.

XI.4 artikla

1. Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka ovat samalla yhden tai useamman seuraavan yleissopimuksen sopimuspuolia:

Eurooppalainen yleissopimus korkeakouluun pääsyyn oikeuttavien tutkintotodistusten vastaavuudesta (1953, ETS 15) ja sen lisäpöytäkirja (1964, ETS 49);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen vastaavuudesta (1956, ETS 21);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulututkintojen akateemisesta tunnustamisesta (1959, ETS 32);

ing the expiration of the period of one month after the date of expression of its consent to be bound by the Convention.

Article XI.3

1. After the entry into force of this Convention, any State other than those falling into one of the categories listed under Article XI.1 may request accession to this Convention. Any request to this effect shall be addressed to one of the depositaries, who shall transmit it to the Parties at least three months before the meeting of the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region. The depositary shall also inform the Committee of Ministers of the Council of Europe and the Executive Board of UNESCO.

2. The decision to invite a State which so requests to accede to this Convention shall be taken by a two-thirds majority of the Parties.

3. After the entry into force of this Convention the European Community may accede to it following a request by its member States, which shall be addressed to one of the depositaries. In this case, Article XI.3.2 shall not apply.

4. In respect of any acceding States or the European Community, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of the period of one month after the deposit of the instrument of accession with one of the depositaries.

Article XI.4

1. Parties to this Convention which are at the same time parties to one or more of the following Conventions:

European Convention on the Equivalence of Diplomas leading to Admission to Universities (1953, ETS No. 15), and its Protocol (1964, ETS No. 49);

European Convention on the Equivalence of Periods of University Study (1956, ETS No. 21);

European Convention on the Academic Recognition of University Qualifications (1959, ETS No. 32);

Välimerta reunustavien arabi- ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (1976);

Euroopan alueen valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskeva yleissopimus (1979);

Eurooppalainen yleissopimus korkeakoulujen opiskelujaksojen yleisestä vastaavuudesta (1990, ETS 138);

a) soveltavat tämän yleissopimuksen määräyksiä keskinäisissä suhteissaan,

b) soveltavat edelleen niitä yllämainittuja yleissopimuksia, joissa ovat sopimuspuolena, suhteissaan niihin muihin valtioihin, jotka myös ovat yllämainittujen yleissopimusten mutta eivät tämän yleissopimuksen sopimuspuolia.

2. Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet sitoutuvat olemaan liittymättä niihin 1 kappaleessa mainittuihin yleissopimuksiin, joiden sopimuspuolia ne eivät jo ole, lukuun ottamatta Välimerta reunustavien arabi- ja Euroopan valtioiden korkeakouluopintojen, tutkintojen ja oppiarvojen tunnustamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta.

XI.5 artikla

1. Valtio voi allekirjoittaessaan yleissopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa määritellä alueen tai alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

2. Valtio voi myöhempänä ajankohtana laajentaa toiselle tallettajalle osoitetulla julistuksella tämän yleissopimuksen soveltamisen koskemaan muuta julistuksessa mainittua aluetta. Tällaisen alueen osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut julistuksen.

3. Kahden edellisen kappaleen mukaisesti annettu julistus voidaan peruuttaa minkä tahansa julistuksessa määritellyn alueen osalta toiselle tallettajalle osoitetulla ilmoituksella. Irtsanomien tulee voimaan seuraa-

International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean (1976);

Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees concerning Higher Education in the States belonging to the Europe Region (1979);

European Convention on the General Equivalence of Periods of University Study (1990, ETS No. 138),

a) shall apply the provisions of the present Convention in their mutual relations;

b) shall continue to apply the above mentioned Conventions to which they are a party in their relations with other States party to those Conventions but not to the present Convention.

2. The Parties to this Convention undertake to abstain from becoming a party to any of the Conventions mentioned in paragraph 1, to which they are not already a party, with the exception of the International Convention on the Recognition of Studies, Diplomas and Degrees in Higher Education in the Arab and European States bordering on the Mediterranean.

Article XI.5

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, at any later date, by a declaration addressed to one of the depositaries, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such declaration by the depositary.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to one of the depositaries. The withdrawal

van kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kuukausi siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

XI.6 artikla

1. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän yleissopimuksen toiselle tallettajalle osoitetulla ilmoituksella.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kaksitoista kuukautta siitä päivästä, jona tallettaja on ottanut ilmoituksen vastaan. Irtisanominen ei kuitenkaan vaikuta aikaisemmin tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti tehtyihin tutkintojen tunnustamista koskeviin päätöksiin.

3. Yleissopimuksen voimassaolon päättäminen tai keskeyttäminen sen vuoksi, että sopimuspuoli on rikkonut tämän yleissopimuksen päämäärän tai tarkoituksen kannalta keskeistä määräystä, hoidetaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

XI.7 artikla

1. Valtio, Pyhä Istuin tai Euroopan yhteisö voi allekirjoittaessaan tämän sopimuksen tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa julistaa varaavansa itselleen oikeuden olla soveltamatta osittain tai kokonaan yhtä tai useampaa seuraavista tämän yleissopimuksen artikloista:

IV.8 artikla

V.3 artikla

VI.3 artikla

VIII.2 artikla

IX.3 artikla

Mitään muita varauksia ei voi tehdä.

2. Sopimuspuoli, joka on tehnyt edellisen kappaleen mukaisen varauksen, voi peruuttaa sen kokonaan tai osittain toiselle tallettajalle osoitetulla ilmoituksella. Irtisanominen tulee voimaan sinä päivänä, jona tallettaja on vastaanottanut ilmoituksen.

3. Sopimuspuoli, joka on tehnyt varauksen jonkin tämän yleissopimuksen määräyksen suhteen, ei voi vaatia toista sopi-

shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such notification by the depositary.

Article XI.6

1. Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to one of the depositaries.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of twelve months after the date of receipt of the notification by the depositary. However, such denunciation shall not affect recognition decisions taken previously under the provisions of this Convention.

3. Termination or suspension of the operation of this Convention as a consequence of a violation by a Party of a provision essential to the accomplishment of the object or purpose of this Convention shall be addressed in accordance with international law.

Article XI.7

1. Any State, the Holy See or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it reserves the right not to apply, in whole or in part, one or more of the following Articles of this Convention:

Article IV.8

Article V.3

Article VI.3

Article VIII.2

Article IX.3

No other reservation may be made.

2. Any Party which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to one of the depositaries. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the depositary.

3. A Party which has made a reservation in respect of a provision of this Convention may not claim the application of that provi-

muspuolta soveltamaan asianomaista määräystä. Mikäli sopimuspuolen varauma on osittainen tai ehdollinen, se voi kuitenkin vaatia asianomaisen määräyksen soveltamista siinä laajuudessa kuin se on itse sen hyväksynyt.

XI.8 artikla

1. Korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella tehdyn yleissopimuksen komitea voi hyväksyä tähän yleissopimukseen muutosehdotuksia sopimuspuolten äänten kahden kolmasosan enemmistöllä. Näin hyväksytyt muutosehdotukset sisällytetään tähän yleissopimukseen liitettävään pöytäkirjaan. Pöytäkirjassa täsmennetään määräykset sen voimaantulosta, joka edellyttää joka tapauksessa, että sopimuspuolet ilmaisevat suostumuksensa tulla pöytäkirjan sitomiksi.

2. Yleissopimuksen III osastoon ei voi tehdä muutoksia 1 kappaleessa tarkoitettun menettelyn mukaisesti.

3. Muutosehdotukset osoitetaan toiselle tallettajalle, joka välittää ne sopimuspuolille vähintään kolme kuukautta ennen komitean kokoontumista. Tallettaja ilmoittaa asiasta myös Euroopan neuvoston ministerikomitealle ja Unescon hallintoneuvostolle.

XI.9 artikla

1. Tämän yleissopimuksen tallettajia ovat Euroopan neuvoston pääsihteeri ja Yhdistyneiden Kansakuntien koulutus-, tiede- ja kulttuurijärjestön pääjohtaja.

2. Tallettaja, jonka huostaan säädös, ilmoitus tai tiedonanto on talletettu, ilmoittaa tämän yleissopimuksen sopimuspuolille sekä muille Euroopan neuvoston ja/tai Unescon Euroopan alueen jäsenvaltioille:

- a) kaikista allekirjoituksista;
- b) ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisista;
- c) yleissopimuksen XI.2 ja XI.3. 4; artiklan mukaisista voimaantulopäivistä;

sion by any other Party; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article XI.8

1. Draft amendments to this Convention may be adopted by the Committee of the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region by a two-thirds majority of the Parties. Any draft amendment so adopted shall be incorporated into a Protocol to this Convention. The Protocol shall specify the modalities for its entry into force which, in any event, shall require the expression of consent by the Parties to be bound by it.

2. No amendment may be made to Section III of this Convention under the procedure of paragraph 1 above.

3. Any proposal for amendments shall be communicated to one of the depositaries, who shall transmit it to the Parties at least three months before the meeting of the Committee. The depositary shall also inform the Committee of Ministers of the Council of Europe and the Executive Board of UNESCO.

Article XI.9

1. The Secretary General of the Council of Europe and the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall be the depositaries of this Convention.

2. The depositary with whom an act, notification or communication has been deposited shall notify the Parties to this Convention, as well as the other member States of the Council of Europe and/or of the UNESCO Europe Region of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) any date of entry into force of this Convention in accordance with the provisions of Articles XI.2 and XI.3.4;

d) yleissopimuksen XI.7 artiklan määräysten mukaisesti tehdyistä varaumista sekä XI.7 artiklan määräysten mukaisesti tehdyistä varaumien peruuttamisista;

e) yleissopimuksen XI.6 artiklan määräysten mukaisesti tehdyistä yleissopimuksen irtisanomisista;

f) yleissopimuksen II.1 tai II.2 artiklan määräysten mukaisesti annetuista julistuksista;

g) yleissopimuksen IV.5 artiklan määräysten mukaisesti annetuista julistuksista;

h) yleissopimuksen XI.3 artiklan määräysten mukaisesti tehdyistä liittymispyynnöistä;

i) yleissopimuksen XI.8 artiklan määräysten mukaisesti tehdyistä ehdotuksista;

j) muista tähän yleissopimukseen liittyvistä säädöksistä, ilmoituksista tai tiedonannoista.

3. Tallettaja, joka vastaanottaa tiedonannon tai tekee ilmoituksen tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti, ilmoittaa siitä välittömästi toiselle tallettajalle.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Lissabonissa 11 päivänä huhtikuuta 1997 englannin-, espanjan-, ranskan- ja venäjän kielellä, kaikkien neljän tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset, kahtena kappaletena, joista toinen talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon ja toinen Yhdistyneiden Kansakuntien koulutus-, tiede- ja kulttuurijärjestön arkistoon. Oikeaksi todistettu jäljennös lähetetään kaikille XI.1 artiklassa tarkoitetuille valtioille, Pyhälle Istuimelle ja Euroopan yhteisölle sekä Yhdistyneiden Kansakuntien sihteeristölle.

d) any reservation made in pursuance of the provisions of Article XI.7 and the withdrawal of any reservations made in pursuance of the provisions of Article XI.7;

e) any denunciation of this Convention in pursuance of Article XI.6;

f) any declarations made in accordance with the provisions of Article II.1, or of Article II.2;

g) any declarations made in accordance with the provisions of Article IV.5;

h) any request for accession made in accordance with the provisions of Article XI.3;

i) any proposal made in accordance with the provisions of Article XI.8;

j) any other act, notification or communication relating to this Convention.

3. The depositary receiving a communication or making a notification in pursuance of the provisions of this Convention shall immediately inform the other depositary thereof.

In witness thereof the undersigned representatives, being duly authorized, have signed this Convention.

Done at Lisbon on 11 April 1997, in the English, French, Russian and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, in two copies, one of which shall be deposited in the archives of the Council of Europe and the other in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. A certified copy shall be sent to all the States referred to in Article XI.1, to the Holy See and to the European Community and to the Secretariat of the United Nations.